

Profil ogólnoakademicki
Raport zespołu oceniającego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: kierunek lekarski

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Warszawski Uniwersytet
Medyczny

Data przeprowadzenia wizytacji: 24- 25 lutego 2021 r.

Warszawa, 2021 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	25
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	32
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	36
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	39

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Wojciech Mielicki, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Mariusz Goniewicz, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Krystyna Sztefko, ekspert PKA
3. dr Anna Wawrzyk, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Robert Kupis, ekspert PKA ds. Studenckich
5. mgr Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku lekarskim prowadzonym na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym (WUM) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Ostatnia ocena programowa dokonana w 2017 r. na kierunku lekarskim o profilu praktycznym prowadzonym na I Wydziale Lekarskim zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała prezydium PKA nr 112/2018 z dnia 8 marca 2018 r.). Natomiast ocena instytucjonalna została przeprowadzona w 2013 r. na II Wydziale Lekarskim z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim oraz Oddziałem Fizjoterapii WUM i również zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Prezydium PKA nr 649/2013 z dnia 17 października 2013 r.)

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w trybie zdalnym zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	1. kierunek lekarski/ 2. English Division	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne/studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki medyczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	1. 12 semestrów/ 364 ECTS 2. 12 semestrów/375 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	1. 600 godzin/ 20 ECTS 2. 660 godzin/ 20 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nie dotyczy	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	lekarz	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	1. 3112 2. 644	666
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	5332	5332
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	339,88 ECTS	339,88 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	312 ECTS	312 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	20 ECTS	20 ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku lekarskim są zgodne ze strategią Uczelni oraz jej polityką jakości. Koncepcja kształcenia jest ściśle związana z misją Uczelni, „(...) która dąży do osiągnięcia jak najwyższego poziomu kształcenia w zawodach medycznych, badaniach naukowych, świadczeniu wyspospecjalistycznych usług zdrowotnych”. Koncepcja kształcenia wpisuje się również w misję Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WL WUM), której sztandarowymi elementami są: „(...) zasada jedności nauki i nauczania oraz włączanie studentów w prowadzone prace badawcze”. Koncepcja kształcenia koncentruje się na wykształceniu umiejętności samodzielnego planowania i realizowania zadań zawodowych i naukowych, prowadzenia dyskusji naukowej, wypracowaniu postawy charakteryzującej się krytycyzmem, kreatywnością i odpowiedzialnością, a także nacechowaną potrzebą ustawicznego pogłębiania zdobytej wiedzy. Po zakończeniu cyklu kształcenia absolwent kierunku lekarskiego WUM „(...) posiada wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne niezbędne do wykonywania zawodu lekarza oraz jest przygotowany do kontynuowania nauki na studiach doktoranckich”.

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z międzynarodowymi trendami w edukacji medycznej, ustaleniami przyjętymi przez ministrów szkolnictwa wyższego 48 krajów wchodzących w skład Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EOSW) oraz krajowymi dokumentami o charakterze strategicznym, w tym Długookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2030 oraz Strategią Rozwoju Kraju 2020. Przy tworzeniu koncepcji i celów kształcenia oparto się na przeanalizowaniu koncepcji i celów kształcenia wszystkich uczelni kształcących na kierunku lekarskim w naszym kraju, ze szczególnym uwzględnieniem Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, a także koncepcji kształcenia realizowanych w zagranicznych uczelniach medycznych. Wzorce międzynarodowe zaczerpnięte są m.in. z Faculty of Public Health (Wielka Brytania), uwzględniają oxfordzki model „Health Responsibility Model”, oraz model kształcenia Uniwersytetu Otago (Nowa Zelandia). Wzięto również pod uwagę zalecenia unijnej grupy wysokiego szczebla ds. modernizacji szkolnictwa wyższego, w tym zalecenia dotyczące przeszkolenia pedagogicznego wszystkich nauczycieli akademickich do 2020 roku oraz włączenia cyfrowych technologii i pedagogiki do strategii rozwoju instytucji szkolnictwa wyższego. Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także jest zgodna z założeniami i rekomendacjami Association for Medical Education in Europe (AMEE).

Priorytetem i celem działań WLWUM jest zapewnienie najwyższej jakości nauczania przygotowującego do zawodu lekarza, a sposobami uzyskania tego celu są zarówno tradycyjne jak i nowe metody kształcenia, polegające m.in. na e-learningu, wykorzystaniu symulacji medycznych oraz zaangażowaniu studentów w badania naukowe prowadzone w Wydziale. Nadrzędne znaczenie dla realizacji wydziałowej polityki jakości kształcenia ma poszanowanie tradycyjnych wartości i zwyczajów akademickich, takich jak: dążenie do poznania prawdy, rzetelność badań naukowych, przestrzeganie norm etycznych, wolność wypowiedzi, wzajemna życzliwość i szacunek, niezależnie od zajmowanej pozycji i pełnionych funkcji akademickich.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie nauki medyczne, do której Uczelnia przyporządkowała kierunek lekarski. Celem strategicznym procesu dydaktycznego realizowanego w WLWUM jest kształcenie zapewniające absolwentom zdobycie wiedzy, nabycie praktycznych

umiejętności zawodowych oraz kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu lekarza w stopniu umożliwiającym podejmowanie przez nich wyzwań zawodowych i naukowych, zgodnie z postępem wiedzy medycznej oraz wymogami zdrowia publicznego. Takie przygotowanie zawodowe umożliwia absolwentom dalsze podnoszenie jakości świadczonych usług zdrowotnych, będących jednym z filarów społeczno-gospodarczego rozwoju nowoczesnych społeczeństw i decydujących o poczuciu bezpieczeństwa zdrowotnego.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medycznej, do której oceniany kierunek został przyporządkowany. Działalność naukową umożliwia potencjał naukowy WLWUM, na który składa się m.in. duża liczba samodzielnych pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, szeroki dostęp do specjalistycznej aparatury badawczej (m. in. w Centrum Badań Przedklinicznych) oraz rozwinięta współpraca krajowa i międzynarodowa. WLWUM promuje i stosuje dobre praktyki w badaniach naukowych, do których należą przestrzeganie wysokich standardów etycznych w zakresie rzetelności badań naukowych, uczciwości w przekazywaniu wiedzy i zachowywaniu praw własności intelektualnej. Wyniki badań naukowych są wykorzystywane w nauczaniu studentów (*research-led teaching*), ponadto studenci mają możliwość nabycia umiejętności prowadzenia badań naukowych i biorą aktywny udział w ich prowadzeniu (m.in. dzięki minigrantom, prężnej działalności Studenckiego Towarzystwa Naukowego i 110 Studenckich Kół Naukowych obecnie funkcjonujących na Wydziale).

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. WL WUM realizuje misję Uczelni, która uwzględnia interes publiczny poprzez: kształcenie lekarzy niezbędnych w systemie ochrony zdrowia, udział w kształceniu podyplomowym specjalistycznym, uczestniczenie w sprawowaniu opieki zdrowotnej nad mieszkańcami regionu, a w przypadku procedur wysokospecjalistycznych – kraju, zaangażowanie na rzecz społeczności lokalnej (m.in. inicjatywy i akcje profilaktyczne i promujące zdrowie, np. „WUM Społeczeństwu Warszawy”, „Warszawskie Spotkania Nefrologiczne”, „Medycyna dla sąsiada”, „Czyste ręce ratują życie”, „Bezpieczni w czasie epidemii”). Kadra dydaktyczna WL bierze czynny udział w opracowywaniu i popularyzacji poradników dla pacjentów (opiekunów pacjentów), np. dotyczących żywienia dzieci, leczenia i monitorowania pacjentów z nieswoistymi zapaleniami jelit, celiakią oraz współpracuje z organizacjami pacjenckimi (np. Polskim Stowarzyszeniem Osób z Celiakią i na Diecie Bezglutenowej, Stowarzyszeniem J-elita, które zrzesza pacjentów z nieswoistymi zapaleniami jelit). W latach 2017-2020 realizowany był Uczelniany Program Patronacki obejmujący stołeczne licea. Celem programu był rozwój edukacji w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu wśród młodzieży. Patronat umożliwił licealistom m.in. udział w wykładach ekspertów (nauczycieli akademickich WLWUM), konferencjach naukowych organizowanych przez Uniwersytet oraz dołączenie do uczelnianych zespołów badawczych.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi (przedstawicielami wszystkich grup społeczności akademickiej) i interesariuszami zewnętrznymi (przedstawicielami pracodawców, głównie przedstawicielami podmiotów leczniczych).

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz ogólnoakademickim profilem kształcenia zapewniającym ścisłe powiązanie procesu kształcenia z działalnością naukowo-badawczą. Zgodnie z koncepcją ustawicznego kształcenia (*life long learning*) jednym z kluczowych celów stawianych przez WLWUM jest wykształcenie u studentów potrzeby stałego pogłębiania i aktualizowania wiedzy oraz rozwoju zawodowego.

Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki medyczne, do której kierunek lekarski został przyporządkowany. Ponadto są zgodne z zakresem działalności naukowej uczelni. Działalność naukowa realizowana w WL WUM wpisuje się w obszary o strategicznym znaczeniu, tj. priorytetu zdrowie oraz nowe technologie dla gospodarki, które są opisane w postaci Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych, zweryfikowanych i uzupełnionych na podstawie wyników Narodowego Programu Foresight Polska 2020. Pracownicy WL WUM łączą działalność dydaktyczną, naukową i kliniczną. W latach 2016-2020 pracownicy WL opublikowali: 6205 artykułów, 203 monografii, 1718 rozdziałów w monografiach. W latach 2017-2020 310 pracowników WL otrzymało łącznie 509 nagród naukowych JM Rektora WUM, 5 nagród Ministra Zdrowia, 2 nagrody Prezesa Rady Ministrów, 1 nagrodę Wydziału Nauk Medycznych PAN. Liczba grantów krajowych realizowanych przez pracowników WL w latach 2016-2020 wynosiła 186, a liczba grantów międzynarodowych - 73.

Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze (np. umiejętności właściwego wykorzystywania danych z badań naukowych zgodnie z *Evidence Based Medicine*, co pozwoli na większą autonomię w podejmowaniu decyzji i satysfakcję zawodową przyszłego lekarza), komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Priorytetem kształcenia na WLWUM jest kształtowanie w studentach umiejętności zdobywania wiedzy, a także uświadomienie im roli badań naukowych w rozwoju medycyny. Integracja dydaktyki z badaniami naukowymi jest realizowana poprzez implementację do procesu dydaktycznego współczesnych osiągnięć badawczych z dyscypliny nauki medyczne, realizowanych zgodnie z międzynarodowymi standardami etycznymi i naukowymi dotyczącymi planowania, prowadzenia i dokumentowania badań z udziałem ludzi *Good Clinical Practice*, a także w zakresie humanizacji procesu leczenia *Humanization of Health Care*, eksponującego humanistyczny wymiar lekarskiej profesji.

Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Efekty uczenia się na kierunku lekarskim zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573 z późn. zm.).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki medyczne, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki medyczne, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąganę przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Efekty uczenia się na kierunku lekarskim zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki medyczne, do której oceniany kierunek został przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

W programie studiów uwzględniono wszystkie wymagane efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Proces kształcenia na WLWUM jest realizowany w postaci zajęć odpowiadających poszczególnym zagadnieniom z dyscypliny nauki medyczne, do której oceniany kierunek został przyporządkowany.

Tematyka zajęć uwzględnia najnowsze osiągnięcia światowej medycyny i jest powiązana z trendami i wynikami aktualnych badań naukowych prowadzonych w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek. Treści programowe opisane są w sylabusach zajęć, zebranych dla każdego roku w przewodnikach dydaktycznych, dostępnych w formie elektronicznej na stronie internetowej Wydziału, jak i na stronach poszczególnych jednostek oraz na platformie e-learningowej, gdy przedmiot jest na niej realizowany. Sylabusy zajęć aktualizowane są co roku.

W roku akademickim 2020/2021 wprowadzono dla wszystkich studentów WLWUM obowiązkowy kurs e-learningowy *bezpieczeństwo i higiena pracy w dobie pandemii COVID-19*, którego celem było m.in. zaznajomienie studentów z zasadami bezpieczeństwa zajęć. Kurs zawierał treści merytoryczne dotyczące m.in. podstawowych danych o czynniku etiologicznym (SARS-CoV-2), drogach transmisji zakażenia, objawach klinicznych zakażenia, zasadach profilaktyki zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 (środki ochrony osobistej, dystansowanie społeczne, zasady higieny rąk), zasadach postępowania w przypadku kwarantanny i izolacji. Odrębny wykład poświęcony był korzyściom wynikającym ze szczepień ochronnych (np. przeciw grypie, przeciw pneumokokom) realizowanych u pacjentów, personelu medycznego (również studentów) w czasie trwającej pandemii. Kurs e-learningowy kończył się testem i uzyskaniem certyfikatu umożliwiającego podjęcie zajęć kontaktowych. Do programu kursu jako innowacyjnego elementu kształcenia, wprowadzono treści programowe zgodne z wytycznymi WHO, ECDC oraz polskich ekspertów.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Przy projektowaniu programu studiów i treści programowych Rady Programowe biorą pod uwagę standardy i wytyczne dotyczące kształcenia studentów kierunku lekarskiego opracowane przez międzynarodowe stowarzyszenia medyczne, doniesienia naukowe oraz dobre praktyki stosowane

w wiodących uczelniach polskich i zagranicznych. Wytyczne te są przekazywane Radom Programowym przez koordynatorów przedmiotów i przedstawicieli jednostek naukowo-dydaktycznych w Radach Programowych (specjalistów w danych dziedzinach nauki), którzy na bieżąco śledzą informacje w tym zakresie i analizują je podczas regularnych spotkań naukowo-dydaktycznych odbywanych w ramach jednostek, jak również przez władze dziekańskie (np. wskazówki omawiane na ogólnopolskich spotkaniach dziekanów kierunku lekarskiego).

Treści programowe obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Czas trwania studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku lekarskim o profilu ogólnoakademickim jest prawidłowy. Poprawnie oszacowano nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, a także nakład pracy konieczny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisany do zajęć, co zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Ponadto program studiów został skonstruowany tak, aby przypisać grupom zajęć powtarzalne wartości punktowe wyrażone w ECTS.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jest ona zgodna z wymaganiami określonymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Sekwencja zajęć, dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

W trakcie kształcenia w zakresie nauk klinicznych studentom zapewnia się bezpośredni dostęp do pacjentów, w tym pacjentów leczonych ambulatoryjnie, z chorobami ostrymi lub przewlekłymi, które są ujęte w treściach kształcenia przypisanych do zajęć.

Uzupełniająca dla zajęć obowiązkowych oferta programowa jest realizowana m.in. w trakcie zajęć do wyboru (zajęć fakultatywnych), których zakres i dostępność są bardzo szerokie. Zajęciom do wyboru przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach. Zasada wyboru tych zajęć jest elastyczna i pozwala studentom na zindywidualizowanie ścieżki kształcenia. W roku akademickim 2019/2020 uruchomiono 82 fakultety organizowane przez jednostki dydaktyczne WUM. Od roku akademickiego 2017/2018, w ramach współpracy dydaktycznej WUM i Uniwersytetu Warszawskiego, studenci WUM mają możliwość zapisów na zajęcia fakultatywne prowadzone przez UW, w roku 2019/2020 w ofercie UW było 28 fakultetów, w których mogli uczestniczyć studenci WUM. Oferta zajęć fakultatywnych, wraz z sylabusami, prezentowana jest na stronie internetowej Wydziału.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medyczne, do której został przyporządkowany oceniany kierunek. Liczba godzin zajęć i punktów ECTS jest zgodna ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza. Ponadto dzięki ścisłemu powiązaniu procesu kształcenia z działalnością naukowo-badawczą i potencjałowi naukowemu WL (rozbudowana baza naukowa, szeroki dostęp do specjalistycznej aparatury badawczej, duża liczba samodzielnych pracowników badawczych i naukowo-dydaktycznych, doświadczona kadra naukowa oraz rozwinięta współpraca krajowa i międzynarodowa) do planu studiów wprowadzono zajęcia powiązane z prowadzeniem badań naukowych odpowiednich dla kierunku lekarskiego. Służą one pogłębieniu wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych. Studenci są włączani do prac badawczych podczas zajęć klinicznych, jak i teoretycznych, np. w zakresie

biologii komórki nerwowej, neuropsychofarmakologii, biochemii z elementami chemii, fizjologii z patofizjologią, genetyki, histologii z embriologią.

Plan studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Na kierunku lekarskim jest realizowany język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Liczba godzin zajęć i punktów ECTS jest zgodna ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Plan studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych, którym przyporządkowano 5 punktów ECTS. Liczba ta jest zgodna z wymaganiami.

W WLWUM prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ich wymiar jest zgodny ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Kształcenie z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość było rozwijane na Wydziale już przed pandemią COVID-19, dzięki czemu zdobyte doświadczenia i umiejętności pozwoliły w sposób bardziej płynny wdrożyć nauczanie na odległość w kryzysowej sytuacji, która pojawiła się w marcu 2020 roku. W czasie pandemii COVID-19 sytuacja epidemiologiczna wymusiła konieczność szerszego stosowania technik i metod kształcenia na odległość, co związane było z intensywnym rozwojem tej formy nauczania. O dynamice rozwoju tej formy kształcenia świadczą następujące dane: w roku akademickim 2018/2019 na wówczas funkcjonujących obu wydziałach lekarskich zarejestrowano 33 kursów e-learningowych. W kolejnym roku akademickim, który był pierwszym rokiem działania powstałego z połączenia Wydziału Lekarskiego zarejestrowano 206 kursów e-learningowych. Aktualnie, w roku akademickim 2020/2021 (stan na 30.11.2020) zarejestrowano 145 kursów e-learningowych: zajęć obowiązkowych i fakultatywnych. Do prowadzenia zajęć synchronicznych wykorzystywana jest platforma MS Teams (przez 75% jednostek), Zoom (10% jednostek) oraz platforma Big Blue Botton (do realizacji pojedynczych zajęć, np. *zdrowie publiczne, farmakologia kliniczna*).

W rozwoju e-kształcenia, w tym upowszechnianiu na Uczelni wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, wspiera społeczność WUM Uczelniany Zespół ds. e-learningu, powołany przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia. Założona została platforma e-learningowa www.e-learning.wum.edu.pl. Za prowadzenie, udostępnianie i rozwój platformy e-learningowej WUM odpowiada uczelniane Biuro Jakości i Innowacyjności Kształcenia, przy wsparciu Działu Informatyki oraz Uczelnianego Zespołu ds. e-learningu.

WUM realizuje aktualnie (od września 2018 roku do końca sierpnia 2022) roku, projekt finansowany przez NCBiR, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POWER 2014-2020 „WUM AID Akademia Innowacyjnej Dydaktyki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego”. Zadanie 5 w tym projekcie dotyczy rozszerzenia oferty zajęć e-learningowych dla studentów WUM.

Biuro Jakości i Innowacyjności Kształcenia przygotowało i opublikowało materiał szkoleniowy opisujący zasady korzystania z platformy e-learningowej. Na platformie e-learningowej WUM udostępniono materiały dotyczące prawa autorskiego, najczęstsze pytania i odpowiedzi/rozwiązania problemów, stacjonarne szkolenia dla nauczycieli dotyczące zasad korzystania z platformy e-learningowej. Opracowany został również Regulamin zajęć e-learningowych oraz Regulamin korzystania z platformy e-learningowej.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć, sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych

w poszczególnych formach jest zgodny z wymaganiami określonymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

W trakcie realizacji programu studiów na kierunku lekarskim wykorzystywane są tradycyjne, jak i nowatorskie metody kształcenia. Tradycyjne metody (np. wykłady, seminaria) są w znacznym stopniu realizowane z wykorzystaniem nowoczesnych technik i pomocy dydaktycznych (filmy, animacje). Uzupełnieniem ćwiczeń praktycznych są zajęcia w Centrum Symulacji Medycznych (CSM). Zajęcia w CSM prowadzone są z zakresu: *pediatrii, ginekologii i położnictwa, interny, chirurgii, medycyny ratunkowej, anestezjologii i intensywnej terapii, pierwszej pomocy*. Dodatkowo w czasie pandemii COVID-19 zostały stworzone filmy instruktażowe oraz infografiki dla studentów i pracowników medycznych dotyczące stosowania środków ochrony osobistej, zgodnie z wytycznymi WHO i CDC. Ponadto, w dobie pandemii COVID-19 treści kształcenia zostały zaktualizowane o zagadnienia związane z zakażeniami wywołanymi przez SARS-Cov-2 (seminaria poświęcone tej tematyce np. w czasie zajęć z *chorób zakaźnych, higieny i epidemiologii*, praktyczne seminaria w zakresie *pulmonologii* dotyczące zasad tlenoterapii, respiratorami, postępowania w przypadku ostrej niewydolności oddechowej).

W doborze metod kształcenia są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Przykłady: zajęcia z *pediatrii i gastroenterologii dziecięcej* - wykorzystanie nowych technik do przesyłania obrazu i dźwięku pozwala na transmisję w czasie rzeczywistym badań wykonywanych w pracowni endoskopowej czy pracowni badań czynnościowych przewodu pokarmowego. Pozwala to studentom na aktywne uczestniczenie w całej procedurze badania: rozmowie o niej, uzyskiwaniu zgody i jego przebiegu zachowując warunki intymności pacjenta podczas badania. Uczy to studentów dbania o godność pacjentów (kształtowanie kompetencji społecznych). Dla studentów kluczowe jest usystematyzowanie i scalenie wiadomości nabytych na innych przedmiotach w czasie studiów, aby wykształcić umiejętność ich zastosowania w prawdziwych sytuacjach klinicznych. Służą temu seminaria, w czasie których omawiane są przypadki kliniczne (*case studies*), których rozwiązywanie wymaga nie tylko powtórzenia nabytej wcześniej wiedzy, ale uzupełnienia o najnowsze zalecenia kliniczne.

Zajęcia z *kardiochirurgii* - innowacyjne metody nauczania zastosowano w Klinice Kardiochirurgii Dziecięcej, gdzie zajęcia zaplanowano tak, by studenci uzyskiwali wiedzę zarówno w trakcie seminariów prowadzonych przez kardiochirurgów, jak i w trakcie zajęć praktycznych realizowanych na świeżych sercach zwierzęcych (VET-LAB). Celem przewodnim zajęć jest zapoznanie studentów ze specyfiką kardiochirurgii dziecięcej, embriologią serca, symptomatologią i diagnostyką kardiochirurgiczną, wskazaniami oraz zasadami korekcji wad serca, istotą krążenia pozaustrojowego i form wspomagania układu krążenia, a także wskazaniami do transplantacji serca. Ćwiczenia praktyczne (VET-LAB) zorganizowano we współpracy z firmą MAC's Medical oraz Katedrą Chorób Dużych Zwierząt i Kliniką Wolica na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW). Projekt realizowany jest we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi (producenci sprzętu chirurgicznego); dodatkowo, w celu realizacji założonych efektów uczenia się, studenci otrzymują nieodpłatnie, publikację zatytułowaną „Kardiochirurgia wad wrodzonych. Atlas i studium przypadków”.

Zajęcia z *patomorfologii* - zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań technologicznych bazujących, szczególnie w części ćwiczeniowej zajęć, na patomorfologii cyfrowej,

czyli cyfrowych obrazach całych preparatów mikroskopowych (*whole slide imaging* - *WSI*). Katedra Patomorfologii WUM dysponuje również innowacyjnymi rozwiązaniami w odniesieniu do badania autopsyjnego i możliwości jego wykorzystania jako narzędzie dydaktyczne. Sala sekcyjna została wyposażona w mobilny system MacroView firmy Milestone służący do dokumentowania badania sekcyjnego w postaci obrazów makroskopowych (zdjęć lub sekwencji filmowych). Prosektorium zostało również wyposażone w system do przesyłania obrazu znad stołu sekcyjnego pozwalający na śledzenie procedury sekcyjnej w czasie rzeczywistym w pomieszczeniach zewnętrznych Zakładu przez większą liczbę studentów.

Zajęcia z *anatomii prawidłowej* - dzięki współpracy z platformą Incision zaprojektowano w Zakładzie Anatomii Prawidłowej nowatorski element nauczania z wykorzystaniem zestawów do rzeczywistości wirtualnej. Polega na prowadzeniu ćwiczeń praktycznych metodą klasyczną w połączeniu z materiałami dostępnymi poprzez zestaw do VR obejmujący gogle i trójwymiarowy atlas anatomiczny, widoczny po ich założeniu. Studenci uzyskują wówczas dostęp do modeli 3D z możliwością ich powiększania, obracania i selektywnej analizy warstw: powłok, mięśni, tkanek miękkich, naczyń, nerwów oraz kości.

Zajęcia z *chorób wewnętrznych* - w celu poprawy jakości kształcenia z wykorzystaniem technik nauczania na odległość w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego została wdrożona nowatorska metoda z prototypowym, przenośnym zestawem do telemonitoringu (składającym się z kamery, głośnika i mikrofonu wraz z oprogramowaniem na dedykowanym komputerze, z wykorzystaniem lokalnej sieci Wi-Fi do transmisji dźwięku i obrazu) hospitalizowanych pacjentów pozwalająca obserwować oraz komunikować się na odległość z pacjentem przebywającym w dowolnej sali oddziału.

Zajęcia z *komunikacji medycznej* - metody wykorzystywane w trakcie ćwiczeń mają charakter autorski, opierają się na aktualnych rekomendacjach międzynarodowych, jak CanMeds w zakresie modelu ról pełnionych przez lekarza, standardach Calgary Cambridge w zakresie struktury i zakresu konsultacji medycznej, wybranych protokołach komunikacyjnych (SPIKES, ABCDE, EMPATHY). Uwzględniają także współczesne rekomendacje dotyczące innowacyjnego nauczania oraz specyfikę etapu kształcenia przedklinicznego.

Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Przykłady:

Zajęcia z *pediatrii i gastroenterologii dziecięcej*, które mają na celu przekazanie zasad postępowania diagnostycznego i terapeutycznego wobec dzieci z szerokim spektrum objawów ze strony przewodu pokarmowego. Pomagają w tym warsztaty z psychologiem klinicznym, które są organizowane w ramach zajęć praktycznych dla VI roku WL. Ich istotną częścią jest odgrywanie ról (*role playing*), w których studenci wcielają się w rolę lekarza i pacjenta. Pozwala to na ćwiczenie praktycznych umiejętności komunikacji z pacjentem. Praca w zespole uczy studenta holistycznego podejścia do pacjenta i jego choroby oraz pozwala nauczyć, że dobro pacjenta wymaga spojrzenia na wiele aspektów jego życia z różnych perspektyw.

Zajęcia ze *zdrowia publicznego* - nauczanie problemowe, wyświetlenie filmu i dyskusja nt. treści w nim zawartych (w tym elementy metody „debata oksfordzka”); realizacja krótkich zadań indywidualnych i grupowych, kształcenie studentów przez pryzmat celów - tego co student powinien wynieść z nauki („*know, know how, show how*”).

Zajęcia z *medycyny paliatywnej* mają na celu przekazanie filozofii i zasad postępowania terapeutycznego wobec chorego na nieuleczalną postępującą chorobę oraz jego rodziny w sposób

holistyczny, to jest w odniesieniu do objawów somatycznych i psychicznych, trudności socjalnych i potrzeb duchowych. Służą temu seminary, testy oraz przypadki kliniczne (*case studies*), których rozwiązywanie wymaga nie tylko powtórzenia nabytej wiedzy, ale uzupełnienia o najnowsze zalecenia kliniczne uznanych towarzystw naukowych i najnowszych danych klinicznych. Dlatego kurs bazuje na zasadach medycyny opartej na dowodach (*Evidence Based Medicine, EBM*). Rozwiązywanie prawdziwych przypadków klinicznych, w których studenci mogą zmierzyć się z diagnostyką i leczeniem bólu oraz innych objawów w zaawansowanej chorobie nowotworowej cieszy się szczególnym uznaniem i ogromnym zainteresowaniem studentów. Studenci rozwiązują je w zespołach, co ma na celu kształcenie pracy zespołowej. Istotną częścią przedmiotu są praktyczne umiejętności komunikacji z pacjentem umierającym w typowych sytuacjach konieczności przekazania trudnej prawdy o niekorzystnym rozpoznaniu czy zbliżającej się śmierci, bez odbierania nadziei. Temu poświęcone są scenki (*role plays*), w których studenci wielokrotnie wcielają się w rolę lekarza, ale też w rolę pacjenta. Dzięki temu uzmysławiają sobie potrzebę szczególnej wrażliwości i taktu wobec osoby cierpiącej. Niezwykle ważną część zajęć stanowią aspekty etyczne, omawiane interaktywnie w czasie seminariów w celu kształcenia postawy lekarza empatycznego i oddanego pacjentowi. Ostatnim aspektem zajęć jest kształcenie umiejętności dawania oceny zwrotnej (*positive feedback*), aby studenci nie bali się tej oceny, ale ją potrafili przyjąć i także umiejętnie wyrażać.

Zajęcia z *komunikacji medycznej* - metodą kształcenia wykorzystywaną w ramach ćwiczeń dotyczących uczenia się nowych umiejętności komunikacyjnych w relacji lekarz-pacjent (głównie na II roku), jest odgrywanie ról (*role playing*). To zaawansowana metoda uczenia się umożliwiająca integrację wiedzy i celowego działania. Kluczowymi jej elementami są: szczegółowo przygotowane materiały zawierające symulacje sytuacji prowokujących do wdrożenia odpowiednich zachowań komunikacyjnych, przygotowanie studentów do pracy z pacjentem (zarówno od strony klinicznej, jak i komunikacyjnej), aktywny udział w symulacji w przypisanej roli (bez możliwości zmiany kluczowych elementów sytuacji klinicznej), omówienie przebiegu symulacji przez osoby biorące w niej udział, udzielenie informacji zwrotnej przez obserwujących uczestników (z wykorzystaniem zintegrowanego formularza oceny), przygotowanie raportu z wykonanego zadania. Metody wykorzystywane do rozwoju komunikacji interpersonalnej i współpracy zespołowej (głównie u studentów III roku) mają charakter warsztatowy i obejmują elementy: treningu interpersonalnego, gier szkoleniowych (symulacyjnych), modelowania, mini-scenek, autoanalizy. Pozwalają na uzyskanie wielowymiarowej oceny własnych predyspozycji i umiejętności w oparciu o informację zwrotną od członków grupy szacowaną na skalach, samoocenę oraz ocenę wykładowcy.

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki medyczne, do której kierunek lekarski został przyporządkowany.

Wprowadzono do programu nauczania przedmiot metodologia badań naukowych, dzięki czemu każdy absolwent kierunku o profilu ogólnoakademickim jest przygotowany do rozumienia konieczności śledzenia najnowszych badań naukowych w procesie diagnostyczno-terapeutycznym z krytyczną oceną ich wiarygodności, a jednocześnie przygotowuje studentów do rozpoczęcia indywidualnej kariery naukowej. Ponadto program dydaktyczny ukierunkowany jest na przygotowanie studentów do podejmowania decyzji lekarskich opartych o wyniki rzetelnych, prawidłowo wyselekcjonowanych badań naukowych. Po wprowadzeniu do ogólnych zasad EBM (*Evidence Based Medicine - EBM*) studenci odbywają ćwiczenia praktyczne, polegające na zaplanowaniu prostego badania przedklinicznego i klinicznego, z doбором właściwych i odpowiednich liczebnie grup badanych i kontrolnych oraz samodzielnej analizie statystycznej wyników. Studenci poznają jak różna jest wiarygodność badań w zależności od zastosowanego projektu. Student uczy się też jak komunikować

wyniki badań – pisząc streszczenie pracy, czy przygotowując wystąpienie. Projekty badawcze wybrane przez studentów są w sposób interaktywny dyskutowane i zmieniane w trakcie dyskusji w czasie zajęć. Uczestnicy zajęć przygotowują również w małych grupach prezentację badania naukowego z wykorzystaniem zaleceń dotyczących poprawnej prezentacji. Ważnym celem zajęć jest także to, aby krytycznie interpretować opublikowane wyniki badań, co ma na celu przygotowanie przyszłych lekarzy do ostrożnego wyciągania wniosków z publikacji i uwzględnianie ich ograniczeń związanych z doбором badanej grupy, czy z zastosowaną w badaniu metodologią. Osobne treści stanowią zasady badań klinicznych, w tym badania wielośrodkowe i metaanalizy, elementy etyki i bioetyki oraz prawne aspekty badań w tym ochrona własności intelektualnej.

Metody kształcenia (wykład, dyskusja, konwersacja) umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego z rozróżnieniem języka tekstów specjalistycznych i komunikacji w środowisku zawodowym oraz języka w komunikacji z pacjentem, a także do korzystania z literatury specjalistycznej w języku obcym oraz przygotowywania i wygłaszania prezentacji w języku obcym. Po dwóch latach lektoratu studenci znają i rozumieją znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; potrafią krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne w języku obcym i wyciągać wnioski.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów zarówno w przypadkach indywidualnych, jak i grupowych w tym również studentów niepełnosprawnych, np. niedowidzących i niedosłyszących. W porozumieniu z prowadzącymi poszczególne przedmioty ustalany jest sposób uczestnictwa studenta w zajęciach dydaktycznych, formy ich zaliczania oraz realizowania innych obowiązków studenckich. Większość bazy lokalowej Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Osoby ze stwierdzonymi szczególnymi wymaganiami w zakresie dostosowania procesu kształcenia do swoich potrzeb mogą liczyć na wsparcie Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnością, asystentów osoby niepełnosprawnej oraz pomocy finansowej.

Regulamin studiów WUM uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, np. przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) co umożliwia realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Dziekan na wniosek studenta może wyrazić zgodę na odbywanie studiów według IOS, określając szczegółowe zasady IOS dla każdego wniosku. IOS to: indywidualny program studiów lub indywidualny plan studiów lub indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów. IOS może być przyznany studentowi: wyróżniającemu się w nauce, uczestniczącemu w pracach badawczych, wyróżniającemu się w działalności sportowej, kulturowej, artystycznej lub organizacyjnej na rzecz Uczelni, skierowanemu na studia w innej uczelni, realizującemu jednocześnie więcej niż jeden kierunek studiów, z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą, studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami, przyjętemu w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, jeżeli jego sytuacja życiowa nie pozwala na uczęszczanie na zajęcia i zaliczanie przedmiotów zgodnie z planem studiów. Zasady odbywania IOS według Indywidualnego Programu Studiów opisuje opracowany na Wydziale Regulamin.

Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane pomocniczo np. zajęcia z *chorób wewnętrznych* w czasie których, wykorzystywana jest metoda z prototypowym, przenośnym zestawem do telemonitoringu.

Studenckie praktyki zawodowe są integralną częścią programu kształcenia na kierunku lekarskim. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Treści programowe określone dla praktyk zawodowych na kierunku lekarskim, ich wymiar godzinowy i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, dla których WUM jest organem założycielskim oraz innych, z którymi Uczelnia zawarła umowy lub porozumienia w tym zakresie. Aktualnie WUM ma podpisane na czas nieokreślony 82 umowy z jednostkami w których prowadzone są praktyki. Na stronie WL WUM zamieszczona jest lista placówek, z którymi zostały podpisane porozumienia w zakresie odbywania praktyk. Praktyki studenckie na kierunku lekarskim obejmują doskonalenie umiejętności zawodowych, są realizowane w okresie wakacji, a ich zaliczenie jest konieczne do zaliczenia roku studiów. Program praktyk został uzgodniony przez zespoły specjalistów w danych dziedzinach powołane przez Dziekana WL.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych, a także sposób dokumentowania ich przebiegu i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z programem praktyk, opisanym w sylabusach praktyk i ujętym w Kartach Praktyk, wskazującym, które efekty uczenia się są konieczne do realizacji. Dokumentację praktyk stanowią Karty Praktyk, zawierające wykaz umiejętności praktycznych pozwalających zrealizować zakładane efekty uczenia się, a także wyróżniki charakteryzujące nabywanie kompetencji społecznych (m.in. przestrzeganie zasad etyki, umiejętność komunikacji z pacjentem).

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta dokonywana jest przez opiekuna praktyk w podmiocie wykonującym działalność leczniczą. Ocena jest kompleksowa, odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się uwzględnionych w Karcie Praktyk. Dokonuje się oceny efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Uzyskanie określonego efektu uczenia się przez studenta potwierdza czytelnym podpisem opiekun praktyk w podmiocie wykonującym działalność leczniczą. Uzyskanie oceny niedostatecznej wskazującej na nienabycie wymaganych umiejętności, jak i kompetencji powoduje, że praktyka nie jest zaliczana. Nadzór nad realizacją praktyki zawodowej sprawuje z ramienia uczelni koordynator praktyk, którym jest wyznaczony przez Dziekana nauczyciel akademicki. Dokonuje on semestralnego zaliczenia praktyk zawodowych na podstawie złożonej w odpowiednim terminie Karty Praktyk.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk zawodowych oraz ich liczba umożliwiają prawidłową ich realizację. Opiekunem praktyk zawodowych jest osoba spełniająca określone przez Uczelnię kryteria. Są one zgodne z wymaganiami określonymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk na kierunku lekarskim. Przy zawieraniu porozumień/umów z placówkami do realizacji praktyk zawodowych brane są pod uwagę następujące kryteria: wdrażane przez jednostkę programy zapewnienia jakości; kwalifikacje kadry pracowniczej oraz ich doświadczenie w pracy ze studentami; wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt i materiały niezbędne do kształtowania umiejętności praktycznych studentów oraz ochrony przed zakażeniem, urazem, wypadkiem; charakter i zakres świadczeń umożliwiający realizację celów kształcenia; prowadzenie działalności naukowo-badawczej;

możliwość korzystania z pomieszczeń dydaktycznych niezbędnych do realizacji programu kształcenia i zaplecza socjalnego.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady tj. Regulamin praktyk, opracowanym dla studentów WL. W zasadach tych wskazano osoby odpowiadające za organizację i nadzór nad praktykami kierunku lekarskim; określono zadania i zakres odpowiedzialności osób nadzorujących praktyki zawodowe; podano kryteria, które muszą spełnić placówki będące miejscami odbywania praktyk zawodowych; reguły zatwierdzania nowych miejsc praktyk, zwłaszcza samodzielnie wybranych przez studentów; warunki kwalifikowania na praktyki zawodowe; procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu odbywania praktyk zawodowych, ich adekwatność w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się dla praktyk zawodowych; określono reguły przeprowadzania hospitacji praktyk zawodowych, zadania opiekunów praktyk zawodowych w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki z opiekunami praktyk oraz metody komunikowania się. Studenci mają dostęp do w/w zasad. Informacje dotyczące praktyk zawodowych zamieszczone są na stronie internetowej Wydziału.

Uczelnia we właściwy sposób zapewnia miejsca realizacji praktyk zawodowych dla studentów kierunku lekarskiego. Praktyki zawodowe odbywają się w miejscach wskazanych przez Uczelnię lub indywidualnie wskazanych przez studenta. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki zawodowej osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o procedury wyboru miejsc praktyk. Procedury te są z góry określone i mają formalnie przyjęte kryteria jakościowe.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach są systematycznie oceniane przez Uczelnię. Ocena dokonywana jest również z udziałem studentów. Wyniki ocen są wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ewentualnego zatwierdzenia/eliminacji miejsc praktyk.

Program praktyk, w tym wymiar i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, sposoby dokumentowania przebiegu praktyk, dobór miejsc odbywania praktyk, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk, infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z wymaganiami określonymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się uwzględnia formy studiów realizowanych na kierunku lekarskim. Harmonogram studiów uwzględnia wszystkie rodzaje zajęć, a plan studiów jest odrębny dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Harmonogramy są dostępne dla studentów na stronie internetowej Wydziału. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych (w tym fakultetach) corocznie ustala Rektor, na wniosek Dziekana, w drodze odrębnego zarządzenia. Treść zarządzenia jest konsultowana z Samorządem Studentów.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zaliczenie roku studiów jest możliwe w przypadku uzyskania oceny co najmniej dostatecznej z przedmiotów kończących się egzaminem i zaliczenia z przedmiotów niekończących się egzaminem. Do zaliczenia roku studiów jest też konieczne odbycie i uzyskanie oceny pozytywnej z praktyk wakacyjnych (potwierdzenie zarówno nabycia umiejętności praktycznych, jak i kompetencji społecznych). Zaliczenie roku następuje w terminie do końca roku akademickiego wynikającego z podziału roku akademickiego. Zaliczenie zajęć dydaktycznych następuje w terminie wyznaczonym

planem zajęć lub w terminie uzgodnionym z prowadzącym zajęcia dydaktyczne, nie później jednak niż przed końcem roku studiów lub przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej, w której jest przewidziany egzamin z danego przedmiotu studiów. Warunki zaliczenia przedmiotu ustala i ogłasza jednostka dydaktyczna, przynajmniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku akademickiego, na stronie internetowej tej jednostki oraz w sylabusie. Zasady zaliczania roku studiów i zajęć opisuje Regulamin studiów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki medyczne, do której został przyporządkowany kierunek lekarski. Obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w tej działalności.

Program praktyk zawodowych, ich organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza, a także zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Kwalifikacja na studia odbywa się w oparciu o zapisy obowiązującej w danym roku rekrutacji Uchwały Rekrutacyjnej, powstałej zgodnie z zapisami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Aktualnie obowiązująca Uchwała Rekrutacyjna to Uchwała Senatu WUM nr 41/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie: ustalenia warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu prowadzenia rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2021/2022 w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Ogólne informacje, warunki rekrutacji, terminy, wymagane dokumenty, etc. zawiera załącznik pt. *„Warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2021/2022 w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym”*. Uchwała Rekrutacyjna wraz z załącznikami ogłoszona jest na uczelnianym serwisie rekrutacyjnym.

Zasady przyjmowania na jednolite studia magisterskie i studia pierwszego stopnia (w tym na studia na kierunku lekarskim) laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego i wykaz uznawanych olimpiad określa załącznik nr 23 do Uchwały Rekrutacyjnej.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku lekarskim.

Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, przygotowuje corocznie szczegółowe zestawienia z zakończenia procesu rekrutacyjnego, które przedstawia Senatowi Uczelni.

Zgodnie art. 71 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2020.85 t.j.) efekty uczenia się nie są potwierdzane dla programu studiów, przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów oraz odpowiedniego tytułu zawodowego jest osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się, co potwierdzone jest uzyskaniem zaliczeń wszystkich zajęć, zdaniem egzaminów i zaliczeniem praktyk wakacyjnych. Za datę ukończenia studiów przyjmuje się złożenie ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu.

Dziekanat WL przygotowuje dyplom ukończenia studiów i suplement zgodnie z aktualnie obowiązującymi regulacjami prawnym. Podstawą do obliczenia ostatecznego wyniku studiów jest średnia arytmetyczna wszystkich ocen z egzaminów. Na WL WUM przyjęto następującą zasadę wpisywania ocen na dyplomie: ocenę dostateczną otrzymują absolwenci z wynikiem do 3,49, ocenę dobrą otrzymują absolwenci z wynikiem od 3,50 do 4,49, ocenę bardzo dobrą otrzymują absolwenci z wynikiem od 4,50 do 5,00.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Informacje o metodach weryfikacji osiągania efektów uczenia się, a także sposobach zaliczenia przedmiotów i warunki ukończenia studiów zostały określone w Regulaminie Studiów WUM oraz szczegółowo opisane w sylabusach przedmiotów, które są dostępne, m.in. w przewodnikach

dydaktycznych opublikowanych na stronie WL. W szczególności, w systemie sprawdzania i oceniania efektów uczenia się stosowane są zasady określone w Procedurze oceniania studentów i załącznikach do niej, tj. Regulaminie egzaminów pisemnych, Regulaminie egzaminów testowych, Regulaminie egzaminów praktycznych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Weryfikacja osiągania zakładanych efektów uczenia się prowadzona jest w procesie oceniania studentów na wszystkich etapach kształcenia z wykorzystaniem różnych metod i narzędzi oceny, w tym kolokwium i egzaminów końcowych. Studenci Wydziału są oceniani według opublikowanych i konsekwentnie stosowanych kryteriów i zasad. Formy i metody oceniania odpowiadają stosowanym metodom dydaktycznym oraz są dobierane odpowiednio do rodzaju sprawdzanych efektów. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności praktycznych (przedmioty kliniczne): obserwacja studenta podczas ćwiczeń, kolokwium ustne zawierające krótkie ustrukturyzowane pytania, raport ustny z ćwiczeń, opracowanie pisemne przypadku chorego wraz z omówieniem, egzamin praktyczny (*pediatria ginekologia i położnictwo, medycyna ratunkowa, choroby wewnętrzne*), obserwacja studenta podczas dyżuru, obserwacja studenta w sytuacji symulowanej zagrożenia życia z użyciem manekinów treningowych (zajęcia w Centrum Symulacji), wykonanie samodzielnie badania podmiotowego i przedmiotowego przez studenta w obecności asystenta, ocenianie przez nauczyciela i innych studentów, omówienie historii choroby pacjenta/przypadku klinicznego.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy weryfikowane są w oparciu o egzaminy pisemne, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru TAK/NIE i dopasowania odpowiedzi oraz standaryzowane egzaminy ustne, a okresie pandemii COVID-19 także zadania przygotowane w ramach e-learningu. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych weryfikowane są w oparciu o bezpośrednią obserwację wykonania zadania (jak?) w czasie tradycyjnego egzaminu klinicznego i ocenę stopnia osiągnięcia celu przypisanego danej symulacji (co?) oraz ocenę poprawności raportu z wykonywanych zadań przygotowywanego według określonego standardu. Przykład metody weryfikacji oczekiwanych efektów uczenia się na zajęciach z *geriatrii* obejmują: obserwację studenta podczas zajęć (np. dokonywania badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta w wieku podeszłym) oraz kolokwium testowe.

Kompetencje społeczne kształtowane są na przedmiotach klinicznych, jak również wybranych przedmiotach z nauk przedklinicznych, podstawowych, społecznych, np.: *etyka lekarska z elementami filozofii, psychologia medyczna, prawo medyczne i medycyna sądowa, propedeutyka medycyny uzależnień, komunikacja medyczna*. W celu popularyzacji wśród nauczycieli akademickich metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych został stworzony i opublikowany

na stronie internetowej Wydziału „*Bank Dobrych Praktyk Dydaktycznych – weryfikacja efektów uczenia się w aspekcie kompetencji społecznych*”.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty uczenia się są weryfikowane na bieżąco podczas dyskusji, pracy w parach lub grupach, pracy z tekstem specjalistycznym, a także przy wykonywaniu ćwiczeń leksykalnych czy podczas wygłaszania prezentacji. Efekty końcowe weryfikuje się sprawdzianami w formie kartkówki i pisemnych kolokwii zaliczeniowych po pierwszych trzech semestrach, zaliczeniem ustnym po semestrze czwartym, i pisemnym egzaminem końcowym zamykającym całość lektoratu.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w przypadku zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

W czerwcu 2020 uruchomiono platformę www.ezgaminy.wum.edu.pl. W roku akademickim 2019/2020 przeprowadzono egzamin z wykorzystaniem platformy e-learningowej WUM dla 55 przedmiotów (w sesji), 12 egzaminów w „sesji kroczącej”, 8 kolokwii testowych. Wykorzystanie metod kształcenia na odległość zostało przeanalizowane i omówione na spotkaniu Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia w lipcu 2020 roku. Liczbę użytkowników określono na 9632 osób, które w okresie 20.03 -23.06.2020 odbyły 1,2 miliona sesji, korzystały w większości z komputerów (81%) i telefonów (18%). Najczęściej odwiedzane były kursy realizowane przez WL: *anatomia prawidłowa* (191 781 odsłon), *fizjologia z patofizjologią* (122 947 odsłon), *farmakologia* (113 527 odsłon), *higiena i epidemiologia* (71 136 odsłon), *immunologia* (54 512 odsłon), *statystyka i informatyka medyczna* (49 693 odsłon), *genetyka* (45 426 odsłon), *metodologia badań naukowych* (38 655 odsłon).

W czasie pandemii COVID-19 została stworzona, a następnie zaktualizowana procedura przeprowadzania egzaminów poza siedzibą Uczelni.

Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza.

Osiągnięte efekty w zakresie wiedzy są weryfikowane podczas egzaminów pisemnych testowych i ustnych. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności oraz w zakresie komunikowania się odbywa się podczas obserwacji studenta demonstrującego umiejętność (w tym manualne i w zakresie kompetencji społecznych) w czasie tradycyjnego egzaminu/kolokwium klinicznego.

Efekty uczenia się dokumentowane są w następujący sposób: podczas zajęć w jednostkach prace pisemne etapowe (eseje, zadania, projekty, kolokwia) są archiwizowane w jednostce (przez dwa semestry); wyniki egzaminów - są archiwizowane w jednostce, wypełnione dzienniki umiejętności praktycznych, wypełnione Karty Praktyk – są archiwizowane w dokumentacji indywidualnej studenta opisującej przebieg studiów w dziekanacie. Dokumentacja prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnie obowiązującymi oraz regulacjami wewnętrznymi WUM, włączając prawo do poufności, z zachowaniem gwarancji, iż do danych studenta mają dostęp wyłącznie osoby do tego uprawnione. Studenci mają wgląd do własnej dokumentacji przebiegu studiów, w tym do danych dotyczących wyników zaliczeń i egzaminów z możliwością ich kwestionowania. Każdy student WUM ma możliwość wglądu do swoich danych osobowych, poprzez skorzystanie z systemu informatycznego Wirtualny Dziekanat (kodowane wejście, które wymaga indywidualnego loginu i hasła). Dane kandydatów są zabezpieczone na uczelnianym serwerze w sposób zgodny z wymaganiami GIODO.

Egzaminy przeprowadzane w formie elektronicznej dokumentowane są na platformie e-learning.wum.edu.pl oraz e-egzaminy.wum.edu.pl. Obsługa studentów prowadzona jest z wykorzystaniem Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Proces Kształcenia, zwanego dalej systemem Bazus – system Dziekanatowy obsługujący moduły administracyjne i dydaktyczne.

Uczelnia prowadzi analizę pozycji absolwentów na rynku pracy. Wyniki monitoringu losów absolwentów, ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na kierunku lekarskim oraz luki kompetencyjne, pochodzą m.in. z analiz dokonywanych przez Biuro Karier. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny nauki medyczne, do której oceniany kierunek jest przyporządkowany.

Studenci WL mają możliwość zdobywania kompetencji badawczych i udziału w badaniach naukowych realizowanych w Uczelni. Angażują się w działalność studenckich kół naukowych (110 studenckich kół naukowych na WL), uczestniczą w wymianie międzynarodowej oraz w konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych. Studenci WL są autorami/współautorami publikacji naukowych w dyscyplinie nauki medyczne, do której kierunek jest przyporządkowany. W latach 2016-2020 w Uczelni zrealizowanych zostało 288 projektów z udziałem studentów (minigranty studenckie, projekt młodego badacza, mikrogranty UW i WUM). Projekty te były realizowane przez studentów pod przewodnictwem naukowym pracowników poszczególnych jednostek. W latach 2016-2020 studenci WL byli współautorami 7 monografii, 27 rozdziałów w monografiach i 315 artykułów naukowych. W latach 2016-2020 studenci kierunku lekarskiego otrzymali 29 nagród JM Rektora za wybitne prace naukowe, a 47 studentów otrzymało stypendia Ministra Zdrowia za wybitne osiągnięcia naukowe.

W roku akademickim 2019/2020 Uczelnia pozyskała z NCBIr dofinansowanie na realizację innowacyjnego programu kształcenia WUM MD PhD, adresowanego do wybitnych studentów, którzy ukończyli IV rok studiów. Wydział Lekarski WUM, umożliwia najlepszym studentom rozpoczęcie realizacji projektu badawczego w czasie studiów i uzyskanie stopnia doktora w niedługim czasie po zakończeniu studiów, co zwiększa ich konkurencyjność na rynku pracy i znakomicie przygotowuje do dalszej kariery naukowej. Uczestnictwo w innowacyjnym programie WUM MD PhD umożliwia m.in. odbycie stażu w krajowym ośrodku badawczym, konferencji naukowej, uczestnictwo w warsztatach naukowych z udziałem znanych ekspertów zagranicznych, uzyskanie efektów kształcenia na poziomie VIII PKR. Do programu zakwalifikowano 10 studentów kierunku lekarskiego WUM. Program kształcenia WUM MD PhD, zatwierdzony przez Senat WUM (Uchwała Senatu nr 24/2020 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu programu kształcenia WUM MD PhD realizowanego w ramach projektu „TIME 2 MUW” doskonałość dydaktyczna szansą rozwoju Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego), jest realizowany zgodnie z warunkami konkursu, ze środków którego jest współfinansowany.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji określone przez Uczelnię stwarzają równe szanse kandydatom i gwarantują przyjmowanie na studia osób posiadających wstępną wiedzę i umiejętności pozwalające na uzyskanie zaplanowanych dla kierunku lekarskiego efektów uczenia się. Są one formalnie przyjęte i opublikowane oraz spójne i przejrzyste dla wszystkich kandydatów na studia.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w tej działalności. Metody weryfikacji efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu lekarza.

Prace etapowe i egzaminacyjne, karty praktyk, studenckie osiągnięcia naukowe jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy oraz ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia dydaktyczne na kierunku lekarskim WUM prowadzone są przez nauczycieli akademickich, którzy posiadają aktualny dorobek naukowy w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Nauczyciele są autorami w liczących się czasopismach o zasięgu międzynarodowym, niejednokrotnie o bardzo wysokim impact factor, ale także publikują wiele prac w czasopismach krajowych, zarówno oryginalnych jak i przeglądowych. Nauczyciele akademicy są organizatorami kursów i autorami wykładów dla lekarzy w ramach kształcenia podyplomowego oraz kursów podyplomowych.

Na wydziale lekarskim WUM zatrudnionych jest 779 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy, 231 pracowników w niepełnym wymiarze czasu pracy a w ramach umowy cywilno-prawnej zatrudnionych jest 680 osób. Spośród nauczycieli zatrudnionych na pełnym etapie lub na części etapu, tytuł profesora posiada 120 nauczycieli WLWUM, 184 nauczycieli posiada stopień doktora habilitowanego, 474 stopień doktora, tytuł zawodowy lekarza 196 osób i 59 osób posiada tytuł zawodowy magistra. Nauczyciele z tytułem zawodowym lekarza lub magistra stanowią około 25% zatrudnionych w jednostce co pokazuje dbałość o zapewnienie ciągłości kadry. Spośród osób zatrudnionych na umowy cywilno-prawne blisko 84 % stanowią nauczyciele z tytułem zawodowym lekarza lub magistra. Nauczyciele ci zaangażowani są głównie do prowadzenia klinicznych zajęć ćwiczeniowych (lekarze) lub zajęć praktycznych będących w kompetencjach fizjoterapeutów czy psychologów.

Liczba nauczycieli akademickich, ich dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne zapewniają realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W latach 2016-2020 stopień doktora uzyskało 264 osoby, z czego 117 nauczycieli z nauk medycznych w zakresie medycyny, 25 nauczycieli z nauk medycznych w zakresie biologii medycznej, 6 w zakresie nauk o zdrowiu a 68 w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Stopień doktora habilitowanego uzyskało 107 osób, z czego 75 w dyscyplinie medyczna a 6 osób w dyscyplinie biologia medyczna.

W latach 2016-2019 nominacje profesorskie uzyskało 34 nauczycieli (2016 - pięć osób, 2017 – jedna osoba, 2018 – 10 osób, 2019 – 18 osób). W 2020 roku 21 nauczycieli uzyskało ten tytuł.

Nauczyciele akademicki posiadają odpowiednie specjalizacje medyczne do prowadzenia zajęć klinicznych. Najczęściej nauczyciele posiadają specjalizację z chorób wewnętrznych (164 osoby), pediatrii (91 osób), chirurgii ogólnej (70 osób), ginekologia i położnictwo (44 osoby). Wielu nauczycieli posiada więcej niż jedną specjalizację. Pozostałe specjalizacje kliniczne, niezbędne do prowadzenia zajęć, są również reprezentowane przez nauczycieli. Akademickich. W niektórych przedmiotach klinicznych zajęcia prowadzone są przez magistrów ale są to ćwiczenia wspomagające danych przedmiot, np. *żywienie pozajelitowe w chirurgii*, prowadzone przez magistra dietetyki lub prowadzenie ćwiczeń z rehabilitacji przez mgr fizjoterapii.

46 nauczycieli akademickich pełni funkcje konsultantów wojewódzkich w swoich dziedzinach, a czterech profesorów funkcje konsultantów krajowych. Kadra Wydziału Lekarskiego wchodzi w skład zarządów głównych krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych. Wielu nauczycieli wchodzi w skład rad naukowych czasopism o międzynarodowym zasięgu z listy filadelfijskiej. Są też członkami gremiów doradczych i rad naukowych instytutów naukowych

Przydział zajęć dla nauczycieli zatrudnionych w Uczelni, jak również dla nauczycieli zatrudnionych w ramach umowy cywilno-prawnej jest zgodne z wymaganiami. Obsada zajęć uwzględnia dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe nauczycieli. Obciążenie godzinowe nauczycieli zatrudnionych w Uczelni w większości jest prawidłowe, jednak w wielu przypadkach wymagane pensum jest przekroczone 2-4 krotnie. Natomiast obciążenie osób zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych niewielkie i dotyczy głównie prowadzenia ćwiczeń klinicznych.

Bardzo duża liczba godzin dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni z pewnością nie sprzyja jakości kształcenia. ZO PKA rekomenduje weryfikację przydziału godzin dydaktycznych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w WUM. Rekomenduje się dostosowanie maksymalnej liczby nadgodzin, które pracownik może mieć zlecone do wykonania, zgodnie z ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r..

Nauczyciele akademicki są przeszkoleni w prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik na odległość i mają ciągłe wsparcie z Uczelni w zakresie kursów w tym zakresie jak również mają możliwość indywidualnego doszkalania się w tym zakresie.

Kwalifikacje i kompetencje oraz doświadczenie zawodowe kadry prowadzącej zajęcia na kierunku lekarskim WUM jest zgodne z regułami i wymaganiami określonymi w standardach kształcenia obowiązujących na kierunku lekarskim.

Polityka rekrutacji pracowników naukowych WUM jest określona w zarządzeniu nr 112/2019 Rektora WUM z dnia 18 września 2019 r. (zał. 57). Statut przyjęto uchwałą nr 40/2019 Senatu WUM z dnia 27 maja 2019 r. uwzględniający poprawki wprowadzone uchwałą nr 88/2019 z dnia 16.12.2019. Pod uwagę brana jest działalność dydaktyczna i aktywność naukowa a także posiadane specjalizacje. Nauczyciele akademicki mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji na kursach podyplomowych, których bogatą ofertę posiada Uczelnia. Szczegółowe dane na temat szkoleń zawarte są w informatorze o szkoleniu podyplomowym. Nauczyciele zamierzający podjąć lub kontynuować szkolenie specjalizacyjne muszą uzyskać zgodę Rektora na podnoszenie kwalifikacji zawodowych zgodnie z zarządzeniem 152/2019 Rektora WUM z dnia 19 listopada 2019 roku.

Kadra dydaktyczna podlega kompleksowej okresowej ocenie pracowniczej zgodnie z obowiązującymi procedurami. W uczelni obowiązują odrębne unormowania dotyczące oceny nauczycieli akademickich a odrębne dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Pracownicy naukowo-dydaktyczni oceniani są w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, podnoszenia kompetencji

zawodowych, działalności organizacyjnej oraz wpływie na otoczenie społeczno-gospodarcze. W ocenie brane są pod uwagę wyniki ankiety studenckiej, wyniki hospitacji zajęć, realizacja projektu na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego (interesariusze zewnętrzeni).

Okresowe oceny nauczycieli akademickich są przeprowadzana co cztery lata a wyniki ankiet studenckich i wyniki hospitacji są brane pod uwagę przy ogólnej ocenie nauczyciela. Wyniki oceny nauczycieli są analizowane przez Zespół ds. Jakości Kształcenia. W oparciu o analizę ocen i komentarzy dotyczących nauczycieli akademickich dokonanych przez studentów Zespół przygotowuje plan hospitacji oraz kierunki naprawy nieprawidłowości zgłaszanych przez studentów. W roku akademickim 2018/2019 liczby ocen negatywnych dotyczyła 2.0% nauczycieli, którzy byli wytypowani albo do ponownych hospitacji, hospitacji interwencyjnych lub rozmowy z Dziekanem i Kierownikiem jednostki. Przegląd kadry prowadzącej kształcenie na kierunku jest wykorzystywany do doskonalenia jakości kształcenia i właściwego postępowania w relacjach ze studentami

Polityka kadrowa sprzyja rozwojowi kadry jak również sprzyja stabilizacji zatrudnienia. Nauczyciele akademicy mogą starać się w oparciu o osiągnięcia naukowe o różne nagrody. W ocenianym okresie nauczyciele akademicy uzyskali wiele prestiżowych nagród uzależnionych od wyników pracy: nagrody Ministra Zdrowia. Nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne i organizacyjne albo za całokształt dorobku (nauczyciele akademicy), nagrody MNiSW za wybitne osiągnięcia naukowe oraz osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej, nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie.

Nauczyciele akademicy mogą również ubiegać się o Nagrody Rektora przyznawane zgodnie z regulaminem. W latach 2016-2020 JM Rektor WUM przyznał nauczycielom wydziału lekarskiego 352 nagrody naukowe, 287 nagród dydaktycznych 16 nagród organizacyjnych, 84 nagrody specjalne, 16 nagród na innowacje, 11 nagród za całokształt dorobku.

Na spotkaniu z ZO PKA nauczyciele akademicy podkreślali życzliwość władz w zakresie planowania własnej ścieżki kariery, docenianie osób uzyskujących granty a także pomoc finansowa w zakresie współfinansowania dobrych publikacji czy współfinansowania wyjazdów na konferencje w przypadku gdy nauczyciel ma przedstawić wyniki swojej pracy jako referat.

Uczelnia posiada politykę kadrową obejmującą zasady rozwiązywania konfliktów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku lekarskim zatrudniona kadra nauczycieli akademickich jest duża liczebnie, ale niewystarczająca do realizacji wszystkich efektów stąd wielu pracowników jest zatrudnianych w ramach umowy cywilno-prawnej do realizacji zwłaszcza ćwiczeń klinicznych. Kadra posiada odpowiednie specjalizacje i doświadczenie zawodowe do prowadzenia zajęć. Obsada zajęć jest prawidłowa. Rekomenduje się weryfikację obciążenia dydaktycznego i zmniejszenie liczby nadgodzin realizowanych przez niektórych nauczycieli.

Polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia i realizacji pasji naukowych. Nauczyciele są oceniani przez bezpośrednich przełożonych a pod uwagę brane osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne a także wyniki ankiet studenckich i wyniki hospitacji zajęć. Za wybitne osiągnięcia nauczyciele są dodatkowo wynagradzani w postaci różnych nagród. Uczelnia posiada politykę rozwiązywania konfliktów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Studenci kierunku lekarskiego WUM mają do dyspozycji dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną do wykładów oraz ćwiczeń audytoryjnych, a także zajęć praktycznych i częściowo klinicznych. Uczelnia posiada własne Centrum Dydaktyczne: aula na 1000 osób oraz 18 sal seminaryjnych, wszystkie wyposażone w system audio-wideo. Zwraca uwagę potrzeba rewitalizacji wielu klinik i szpitali, gdyż ich stan jest daleki od stanu odpowiadającego standardom europejskim.

Infrastruktura Uczelni umożliwia udział studentów w pracach badawczych, a także, mimo wspomnianego zestarzenia się obiektów klinicznych, kształcenie w warunkach przyszłej pracy zawodowej (kliniki, szpitale kliniczne, centra dydaktyczne i badawcze itp.).

Zwraca uwagę także brak odpowiednio wyposażonego, nowoczesnego i dostosowanego do dużej liczby studentów Centrum Symulacji Medycznych. Władze Uczelni rozpoczęły prace nad budową takiego centrum, przy obecnej bazie dydaktycznej studenci kierunku lekarskiego mają jednak utrudniony udział w zajęciach wymagających ćwiczeń z symulatorami o wysokiej wierności. Pozostała infrastruktura przeznaczona dla studentów ocenianego kierunku umożliwi im osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Studenci WUM mają dostęp do odpowiednich zasobów informatycznych WUM, w tym m.in. do Internetu (kampusy Uczelni objęte są bezprzewodową siecią komputerową), intranetu, medycznych baz danych, poczty elektronicznej. Specjalistyczne pracownie, kliniki i laboratoria wyposażone są w nowoczesną aparaturę pomiarowo-badawczą umożliwiającą odpowiednie prowadzenie zajęć praktycznych, w tym przygotowujących do podjęcia badań naukowych.

Dla studentów WL WUM dostępnych jest ok. 200 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. a także ponad 20 webkiosków i pracowni komputerowych. Za pośrednictwem Centrum Pobierania Oprogramowania studenci mogą korzystać np. z bezpłatnego pakietu biurowego Office 2016, programów SAS, Endnote, Statistica.

Liczba i powierzchnia pomieszczeń w jednostkach teoretycznych wykorzystywanych w procesie kształcenia, liczba aparatury specjalistycznej oraz pracowni umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych, w tym samodzielne wykonywanie przez studentów prac badawczych. Liczba dostępnych klinik i sal szpitalnych jest jednak zbyt mała w stosunku do liczby studentów, co w efekcie powoduje nadmierne zagęszczenie podczas zajęć klinicznych.

Uczelnia dysponuje własną Biblioteką Główną zlokalizowaną w Centrum Biblioteczno-Informacyjnym. Biblioteka otwarta jest 6 dni w tygodniu. Czytelnia wyposażona jest w 306 miejsc dla użytkowników, 7 webkiosków oraz 104 stanowiska komputerowe z dostępem do elektronicznych baz danych. Lokalizacja, układ i powierzchnia pomieszczeń Biblioteki WUM są odpowiednie.

Wyposażenie BG oraz zasady korzystania z jej zasobów są zgodne z przepisami BHP.

Studenci WLWUM mają do dyspozycji ponad 20 webkiosków i pracowni komputerowych, z których korzystać mogą w dowolnym terminie (webkioski) lub kiedy pracownie są wolne, po uzgodnieniu z opiekunem pracowni. Studenci mają możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych, pracownie badawcze i aparatura dostępne są również poza zajęciami.

Infrastruktura Uczelni dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Budynek wyposażony jest w windy, drzwi bezprogowe, wydzielone toalety dla osób z niepełnosprawnościami, a webkioski wyposażono w pulpity o regulowanej wysokości. Czytelnię wyposażono w powiększalniki ONYX Deskset, skanery OCR oraz klawiatury dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku. Biblioteka zatrudnia ponadto osobnego pracownika delegowanego do pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

Uczelnia jest przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość lub w formie hybrydowej. Za pośrednictwem Centrum Pobierania Oprogramowania studenci mogą korzystać np. z bezpłatnego pakietu biurowego Office 2016, programów SAS, Endnote, Statistica a szczegółowe informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej Centrum Informatyki WUM.

W Uczelni funkcjonuje Wirtualny Dziekanat, wprowadzono również e-legitymację studencką oraz e-indeks.

Kształcenie "zdalne" realizowane jest za pośrednictwem zewnętrznych platform e-learningowych dedykowanych kształceniu na kierunkach medycznych (Incision Academy oraz Lecturio), oprócz tego prowadzone są zajęcia na platformie MTeams. Zarówno nauczyciele akademicki, jak i studenci mieli możliwość wzięcia udziału w szkoleniach dotyczących pracy na tych platformach.

Zasoby biblioteczne zarówno klasyczne (podręczniki, czasopisma fachowe) jak i elektroniczne (e-czasopisma, e-książki, dostęp do cyfrowych baz danych) zawierają wszystkie pozycje wymienione w sylabusach przedmiotów oraz liczne materiały dodatkowe pozwalające na własną pracę badawczą oraz poszerzanie zainteresowań przez studentów.

Liczba egzemplarzy pozycji piśmiennictwa zalecanego w sylabusach jest dostosowana do liczby studentów.

Uczelnia zapewnia dostęp zarówno do pozycji tradycyjnych (ponad 16 000 woluminów wydawnictw zwartych i 6000 zeszytów czasopism z pięciu ostatnich lat), jak i dostęp do cyfrowych baz danych (pełnotekstowych oraz katalogów przedmiotowych).

Infrastruktura Biblioteki dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym narzędzi wzroku i ruchu.

Niezbędne materiały dydaktyczne (wykłady, materiały uzupełniające) zamieszczane są przez nauczycieli akademickich prowadzonych zajęć "zdalne" na platformach e-learningowych.

Infrastruktura Uczelni oraz innych podmiotów, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne jest zgodna z wymaganiami opisanymi w standardzie kształcenia i umożliwia prowadzenie zajęć na Wydziale Lekarskim WUM w sposób zgodny z warunkami i regułami prowadzenia studiów na kierunku lekarskim opisanymi w standardzie kształcenia. Studenci mają dostęp m.in. do prosektoriów (Zakład Anatomii Prawidłowej, Zakład Medycyny Sądowej, Zakład Patomorfologii) i pracowni mikroskopowych, a zajęcia kliniczne oraz praktyki zawodowe odbywają się we właściwie dobranych placówkach ochrony zdrowia (szpitale, jednostki POZ, czy sprawujące opiekę ambulatoryjną). Ponownie należy jednak stwierdzić, że liczba klinik i stopień zużycia ich infrastruktury niezwykle utrudnia właściwe prowadzenie zajęć dla tak dużej liczby studentów kierunku.

Uczelnia dysponuje dobrze wyposażonymi w odpowiednią aparaturę pomiarowo-badawczą oraz leczniczą centrami specjalistycznymi:

- Centrum Badań Przedklinicznych: 47 specjalistycznych laboratoriów do badań biomedycznych, m.in. nad chorobami neurodegeneracyjnymi, układu krążenia, nowotworowymi, czy poszukiwaniem i analizą nowych związków biologicznie czynnych. Wydział Lekarski UW posiada w strukturach CBP Laboratorium Zaawansowanych Biotechnologii, Laboratorium Fizjologii Doświadczalnej i Klinicznej, Laboratorium farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej oraz Laboratorium Chorób Metabolicznych Wątroby. Wyposażenie tych laboratoriów dostępne jest do prowadzenia prac badawczych zarówno przez pracowników jak i studentów Wydziału.

Podczas wizytacji Uczelni ZO uzyskał informację, że obecnie Uczelnia dysponuje trzema niewielkimi i rozrzuconymi na terenie Warszawy Centrami Symulacji Medycznych. Dla studentów ocenianego kierunku dostępne są 3 sale symulacyjne wysokiej wierności (porodowa, operacyjna i szpitalnego oddziału ratunkowego), cztery sale Umiejętności Technicznych (trenażery do zajęć z anestezjologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, chorób wewnętrznych, medycyny ratunkowej i pediatrii). Niezbędne jest utworzenie nowoczesnego i dobrze wyposażonego Centrum Symulacji Medycznych, umożliwiającego właściwe prowadzenie zajęć dla wszystkich studentów kierunku lekarskiego.

Do zajęć dydaktycznych klinicznych wykorzystywane są następujące jednostki:

- Centralny Szpital Kliniczny,
- Dziecięcy Szpital Kliniczny,
- Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus,
- Szpital Kliniczny im. Ks. Anny Mazowieckiej,
- Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Kobiety i Noworodka.

Oprócz szpitali klinicznych WUM pracownicy i studenci korzystają z zakładów i klinik uniwersyteckich zlokalizowanych w licznych szpitalach w Warszawie i okolicach.

Budynki i wyposażenie większości szpitali klinicznych oraz klinik wymaga jednak rewitalizacji.

Zasoby biblioteczne oraz zasady funkcjonowania Biblioteki Uczelni oceniane są corocznie. Przeglądy infrastruktury prowadzone są w Uczelni przynajmniej raz w roku, a w razie potrzeby częściej. Z rozmów przeprowadzonych przez ZO podczas wizytacji wynika, że Władze Uczelni zdają sobie sprawę z braków dotyczących infrastruktury klinicznej i jej niedostosowania do liczby studentów, jednak podjęte działania w kierunku modernizacji i zwiększenia liczby dostępnych pomieszczeń klinicznych poprawią warunki kształcenia dopiero przyszłych roczników studentów kierunku, nie zaś obecnych. Dużym utrudnieniem jest zadłużenie jednostek klinicznych oraz brak personelu (część łóżek "nie pracuje" z tego powodu) często powodowany odpływem lekarzy i pielęgniarek do konkurencyjnych wydziałów lekarskich w Warszawie. Rozwiązanie tego problemu wymaga działań systemowych.

W przeglądach infrastruktury biorą udział zarówno przedstawiciele nauczycieli akademickich, jak i studentów (ankieta oceniająca warunki studiowania).

Wnioski z przeglądów infrastruktury są wykorzystywane do jej modernizacji. Przykładem może być rozpoczęcie budowy nowoczesnego i dostosowanego do liczby studentów Centrum Symulacji Medycznych. Jednak rozwiązanie problemu rewitalizacji bazy klinicznej wymaga współdziałania Władz Uczelni z organem założycielskim oraz jednostkami samorządu lokalnego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Studenci wydziału lekarskiego WUM mają do dyspozycji bazę dydaktyczną dostosowaną do specyfiki kierunku oraz umożliwiającą prowadzenie przez studentów badań naukowych. Studenci mają do

dyspozycji odpowiednio wyposażoną Bibliotekę Główną z Czytelnią, zapewniającą dostęp do wydawnictw klasycznych jak i cyfrowych baz danych.

W chwili obecnej infrastruktura jednostek klinicznych Uczelni jest niewystarczająca i nie gwarantuje właściwego przebiegu procesu kształcenia oraz osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się:

1. Baza kliniczna Uczelni wymaga modernizacji i dostosowania do liczby studentów.
2. Niezbędne jest utworzenie nowoczesnego Centrum Symulacji Medycznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się zmodernizować bazę kliniczną (rewitalizacja budynków) i dostosować jej powierzchnię do liczby studentów.
2. Zaleca się uruchomić Centrum Symulacji Medycznych

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Nauczyciele akademicki oraz władze ocenianego kierunku współpracują z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz pracodawcami. Celem tej współpracy jest dostosowanie kształcenia do potrzeb zmieniającego się rynku pracy i monitorowanie karier zawodowych absolwentów.

Interesariusze zewnętrzni w sposób czynny biorą udział w tworzeniu i realizacji koncepcji kształcenia na WLWUM, a także realizacji Strategii Rozwoju oraz Polityki Jakości Kształcenia.

W WUM powołana jest Rada Pracodawców. W skład Rady Pracodawców wchodzi 12 osób wskazanych przez Dziekanów, które reprezentują instytucje zatrudniające absolwentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Naczelną Radę Lekarską. Rada Pracodawców stanowi ciało konsultacyjno-doradcze dla Uczelni oraz jej Wydziałów, które zostało powołane w celu: wsparcia Uczelni w zapewnieniu najwyższego poziomu kształcenia w zawodach medycznych, w tym przygotowaniu absolwentów do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań lokalnego oraz globalnego rynku pracy, wzmocnienia i zacieśnienia partnerskich relacji pomiędzy WUM, a interesariuszami zewnętrznymi, stworzenia trwałej platformy współpracy oraz wymiany idei i doświadczeń na linii Uczelnia-pracodawcy, zwiększenia i pogłębiania dotychczasowego zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w proces doskonalenia jakości kształcenia w WUM, rozszerzenia płaszczyzn i obszarów dotychczasowej współpracy.

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są zapraszani na posiedzenia Rad Programowych, mając w ten sposób realny i realizowany na bieżąco wpływ na kształtowanie programu i treści kształcenia. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są również członkami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, powoływanego przez Dziekana.

Poza posiedzeniami, interesariusze zewnętrzni spotykają się z władzami oraz nauczycielami akademickimi indywidualnie.

WLWUM współpracując z otoczeniem społeczno-gospodarczym, uwzględnia opinię interesariuszy w projektowaniu i realizacji oraz doskonaleniu programu studiów.

Do głównych zadań Rady Pracodawców należy: opiniowanie koncepcji, programów oraz metod kształcenia na WUM pod kątem ich dostosowania do potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców, wskazanie oczekiwań pracodawców wobec kompetencji absolwentów WUM (w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw społecznych) oraz sugestii, w jaki sposób Uczelnia mogłaby ich lepiej przygotować do wejścia na rynek pracy, identyfikacja potencjalnych obszarów współpracy Uniwersytetu z otoczeniem społeczno-gospodarczym, konsultowanie uczelnianej i wydziałowych polityk i strategii rozwoju jakości kształcenia.

Uczelnia analizuje oczekiwania pracodawców, co pozwala na lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wśród interesariuszy zewnętrznych przeprowadzane jest okresowe ankietowe badanie ewaluacyjne w ramach funkcjonującego w WUM Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Wyniki ankiety pracodawców są włączane do rocznych raportów z jakości kształcenia powstających na Wydziale i omawianych na posiedzeniach Rad Wydziału. Analiza zgłoszonych przez interesariuszy zewnętrznych uwag dotyczących jakości i programu kształcenia jest uwzględniona przy formułowaniu rekomendacji dziekana Wydziału odnośnie utrzymania i ponoszenia jakości nauczania.

Pracodawcy włączani są do działań modyfikacji programu studiów, wskazywania i wprowadzania nowych treści kształcenia istotnych dla ukształtowania sylwetki absolwenta i zwiększenia szans na rynku pracy.

Uczelnia w miarę swoich możliwości dostosowuje program do potrzeb rynku pracy.

Na skutek sugestii pracodawców dotyczących uprzątnięcia kierunku zwiększono liczbę ćwiczeń (np. z psychologii medycznej, podstaw diagnostyki laboratoryjnej), a także wprowadzono odniesienia do codziennej praktyki lekarskiej w czasie seminariów i wykładów, również podczas zajęć przedklinicznych teoretycznych (np. scenariusze kliniczne zostały implementowane do nauczania *farmakologii* na IV roku, *fizjologii* na II roku, *higieny i epidemiologii* na II roku); rozszerzono też ofertę zajęć fakultatywnych o zajęcia typowo praktyczne *dermatoskopia i dermatochirurgia, podstawy diagnostyki nieinwazyjnej układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem EKG i echokardiografii*.

Zauważona przez pracodawców konieczność podnoszenia kompetencji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji interpersonalnej (trudności w komunikacji z pacjentami oraz niewystarczająca umiejętność pracy w zespole skutkowało wprowadzeniem do programu studiów przedmiotu *komunikacja medyczna* (II i III rok studiów), dodatkowo został zorganizowany dla studentów przez Biuro Karier certyfikowany kurs *komunikacja w pigułce* oraz warsztaty *budowanie relacji z pacjentem a typy osobowości*; a dodatkowo poszerzono ofertę zajęć fakultatywnych o zajęcia: *grupa Balinta – kształtowanie kontaktu terapeutycznego, komunikacja i zrozumienie pacjentów, narracja i doświadczenie metodą doskonalenia komunikacji z pacjentem*. Pracodawcy zasugerowali również konieczność aktualizacji wiedzy z zakresu prawa medycznego, z tego powodu dokonano zmian programowych i wprowadzono nauczanie przedmiotu *prawo medyczne i medycyna sądowa* (V rok studiów).

Podczas spotkań wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia pracodawcy zwrócili m.in. uwagę na niewystarczającą umiejętność prowadzenia przez studentów dokumentacji medycznej (co zauważalne było głównie podczas praktyk wakacyjnych), w związku z czym WLWUM nawiązał współpracę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, mającą na celu propagowanie wśród przyszłych lekarzy wiedzy o elektronicznych zwolnieniach (e-ZLA). ZUS przygotował specjalny e-learningowy program edukacyjny dla studentów dotyczący e-ZLA i związanej z tym obsługi PUE ZUS.

Ponadto, pracodawcy zasugerowali szersze wprowadzenie do nauczania tematów związanych z nowymi technologiami i telemedycyną, w związku z czym studentom zaoferowano udział w zajęciach

fakultatywnych *innowacje i nowe technologie w ochronie zdrowia, medycyna przyszłości, od fizjologii do nowoczesnych technologii, współpraca z biznesem i komercjalizacja wyników badań.*

Na skutek zgłaszanych uwag przez pracodawców zorganizowano zajęcia fakultatywne *bezpieczeństwo pacjenta*, wspólnie z Polskim Towarzystwem Medycyny Ubezpieczeniowej, którego treści programowe są zgodne z zaleceniami WHO; podkreślić należy, że zajęcia te prowadzone z wykorzystaniem nowoczesnej platformy e-learningowej WUM, cieszą się popularnością i corocznie certyfikat uzyskuje około 600 studentów;

Zorganizowano również zajęcia fakultatywne *czyste leczenie, bezpieczne leczenie*, wychodząc naprzeciw zaleceniom Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstwa Zdrowia w zakresie konieczności szerszego niż dotąd implementowania do programów studiów treści związanych z zakażeniami szpitalnymi, corocznie kurs ten kończy około 600 studentów kierunku lekarskiego.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi, którą uczelnia nawiązała, umożliwia pozyskiwanie kadry posiadającej wysokie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, co sprzyja wymianie doświadczeń dydaktycznych, naukowych oraz związanych z potrzebami społecznymi i rynkiem pracy.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia odbywa się na wielu płaszczyznach i dotyczy: wzajemnego podejmowania inicjatyw zmierzających do realizacji zajęć w placówkach, sprawowania opieki nad studentami podczas realizacji praktyk zawodowych oraz opiniowania programu kształcenia głównie w zakresie efektów uczenia. Dzięki temu pracodawcy mają możliwość bezpośredniego uczestnictwa w procesie kształcenia oraz weryfikacji nabywanych przez studentów umiejętności i kompetencji, które są niezwykle ważne. Ponadto, wprowadzają nową jakość, poprzez zastosowanie interdyscyplinarnych narzędzi zwiększających efektywność dydaktyki, podnoszą umiejętności oraz lepiej przygotowują do wejścia na rynek pracy.

Przedstawiciele reprezentujący m.in. Caritas Diecezji Warszawsko-Pomorskiej, Centrum Medicaver, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, Szpital Ginekologiczno-Położniczy w Warszawie, Przychodnie Medycyny Rodzinnej podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili, iż Uczelnia jest otwarta na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym i wykazuje inicjatywy służące dostosowaniu procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Przebieg współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego zgodnie z pozyskanymi informacjami jest monitorowany w niewielkim stopniu. Rekomenduje się, aby władze ocenianego kierunku pogłębiły analizę poziomu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz przedstawiały rezultaty tych działań w sposób, który umożliwi ich weryfikację.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka wykazuje się aktywną współpracą z otoczeniem społecznym i gospodarczym w procesie kształcenia. Pracodawcy są włączani w procesy budowania oferty edukacyjnej służące rozwijaniu programów studiów w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy. Jednostka jest otwarta na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Pracodawcy mają możliwość wnioskowania do władz Uczelni o wprowadzenie zmian do programu studiów, które są następnie dyskutowane, analizowane i po wspólnych uzgodnieniach wdrażane. Uczelnia w niewielkim stopniu analizuje i monitoruje poziom

współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a sposób w jaki realizuje te działania nie dają możliwości pełnej weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Od 2002 roku WUM należy do Stowarzyszenia Uniwersytetów Europejskich (European University Association, EUA), od 2004 roku do Stowarzyszenia Edukacji Medycznej w Europie (Association for Medical Education in Europe, AMEE), a od 2006 roku do ECTS – Medical Association. Zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. W ramach programu Erasmus uczelnia nawiązała współpracę ze 115 uczelniami europejskimi i 24 z innych krajów w ramach programu Erasmus+KA103.

W latach 2016-2021 w ramach programu Erasmus+ studenci kierunku lekarskiego korzystali zarówno z wyjazdów na studia jak i na praktyki. Z wyjazdów na studia skorzystało 351 studentów, a z wyjazdów na praktyki 217 studentów. Były to wyjazdy do Austrii, Belgii, Bułgarii, Czech, Chorwacji, Danii, Hiszpani, Holandii, Finlandii, Francji, Irlandii, Łotwy, Portugalii, Rumunii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, Węgier i Włoch. Studenci mogą odbywać praktyki w zagranicznych instytucjach akademickich i nieakademickich. Instytucje te muszą znajdować się w krajach Unii Europejskiej a także w takich krajach jak Lichtenstein, Norwegia i Turcja a jej czas trwania nie może być krótszy niż pełne 2 miesiące kalendarzowe. Aktualna oferta praktyk wakacyjnych w ramach programu ERASMUS+ daje możliwość wyjazdu do: University of Rijeka, Chorwacja, Pavol Jozef Šafárik University (Słowacja) Università degli Studi di Milano (Włochy), Hamamatsu (Japonia) i w Peru.

Kształcenie na kierunku lekarskim odbywało 307 studentów z uczelni partnerskich takich jak Australia, Austria, Belgia, Bułgaria, Kanada, Czechy. Niemcy, Grecja, Chorwacja, Peru, Turcja, Japonia i Słowacja. W programie Erasmus+ biorą także udział studenci ED. W latach 2016/2021 wyjechało na studia/praktyki 12 osób. w wymianie Erasmus+ uczestniczyło 125 nauczycieli WL.

Z programu CEEPUS realizowanego do roku 2018/2019 wyjeżdżało rocznie dwóch nauczycieli akademickich do Transilvania University of Brasov, Rumunia, a ośmiu studentów tej uczelni przyjechało do WUM.

Na kierunku obserwuje się dużą aktywność w zakresie organizacji przyjazdów profesorów wizytujących. W okresie podlegającym ocenie na kierunek przyjechało 35 profesorów wizytujących z 12 krajów (RPA, Chiny, Hiszpania, Ukraina, Niemcy, Indie, Ukraina, Hiszpania). W ostatnim roku akademickim sześciu profesorów zatrudnionych na kierunku wyjechało w charakterze profesora wizytującego do Włoch, Rumunii i Czech.

Od 16 lat organizowana jest w WUM konferencja studencka „Warsaw International Medical Congress for Young Scientists” (WIMC). Studenci, którzy zdobyli 2 i 3 miejsce otrzymały możliwość odbycia stażu w Karolinska Institutet w Szwecji oraz w Universitätsklinikum Münster w Niemczech.

Uczelnia oferuje studia na kierunku lekarskim w języku angielskim, co podnosi skalę mobilności i poziom jej internacjonalizacji.

W 2014 roku Warszawski Uniwersytet Medyczny przystąpił do programu Global Health Learning Opportunities (GHLO); od 2019 roku zmienił nazwę na VSLO (ang. Visiting Student Learning Opportunities) i podpisał umowę ze Stowarzyszeniem Amerykańskich Kolegów Medycznych (AAMC), umożliwiającą studentom udział w międzynarodowych praktykach.

Wsparcie Językowe Online (OLS), promowane przez WL, pomaga uczestnikom mobilności w ramach programu Erasmus+ (wyjazdy na studia, wyjazdy na praktyki) w sprawdzeniu swoich kompetencji językowych oraz w nauce języka. Narzędzie OLS jest dostępne dla następujących języków: angielski, czeski, duński, francuski, grecki, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, portugalski, szwedzki oraz włoski. Testy biegłości językowej online (ang. Language Assessment Licence) są obowiązkowe dla wszystkich uczestników dla których językiem wykładowym (wyjazd na studia) lub roboczym (wyjazd na praktyki). Wyjazdy/przyjazdy w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych podlegają corocznej ewaluacji systemem ankietowym skierowanym do studentów przyjeżdżających i studentów wyjeżdżających na praktyki lub na studia w ramach programu Erasmus+ lub umowy bilateralnej). Ankiety są dostępne w wersji polskiej i angielskiej a udział w ankiecie jest dobrowolny. Wyniki ogólnouczelnianych ankiet badania opinii studentów uczestniczących w programach międzynarodowych są ogólnodostępne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku lekarskim widoczny jest bardzo wysoki stopień umiędzynarodowienia. Zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Studenci aktywnie uczestniczą w wymianie międzynarodowej wyjeżdżając na studia i praktyki. Również duża grupa studentów przyjeżdża w ramach programu Erasmus+ na studia na kierunku lekarskim. Umiędzynarodowienie przejawia się również w przyjazdach profesorów wizytujących i wyjazdach nauczycieli w charakterze profesora wizytującego. W okresie legającym ocenie na przez trzy lata na kierunku korzystano z wyjazdów w ramach programu CEEPUS.

Stopień umiędzynarodowienia podlega corocznej ewaluacji. Studenci wyjeżdżający i przyjeżdżający oceniając różne aspekty wymiany w formie ankiet badania opinii.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w procesie uczenia się odbywa się na wielu płaszczyznach, przybierając zróżnicowane formy. Studenci mogą liczyć na wsparcie kadry dydaktycznej w czasie zajęć stacjonarnych oraz zdalnych, w czasie indywidualnych konsultacji lub poprzez bieżący kontakt, np. drogą mailową. Na kierunku odbywają się rady pedagogiczne (3 razy do roku), w których uczestniczą przedstawiciele władz wydziału, koordynatorzy poszczególnych przedmiotów oraz reprezentanci studentów. Na Wydziale Lekarskim WUM system wsparcia nie jest w pełni systematyczny i stały; nie zapewnia zaspokajania wszystkich potrzeb pojawiających się w procesie kształcenia. Przykładem potwierdzającym taką ocenę jest brak rozwiązania pozwalającego na zaliczenie zaległych praktyk studentom VI roku, co w konsekwencji może skutkować problemem w planowym ukończeniu studiów oraz rozpoczęcia kształcenia podyplomowego oraz pracy w zawodzie. Studenci samodzielnie muszą ubiegać się o zgody w poszczególnych jednostkach na realizację zaległych praktyk, bez zagwarantowania przez Uczelnię miejsc dla zainteresowanych osób, co stwarza nierówności między studentami w procesie osiągania efektów uczenia się.

W Uczelni funkcjonuje system wsparcia psychologicznego. Studenci od 2018 roku mogą korzystać z pomocy Uniwersyteckiej Poradni Psychologicznej. Biuro Karier funkcjonujące na uczelni oferuje bogatą ofertę do wszystkich studentów WUM. Zauważalna jest współpraca z lokalnym Oddziałem Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, z którym współorganizowane są m.in. prelekcje pn. "Poznaj swoją specjalizację".

Formy wsparcia studentów kierunku lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej oraz udziału w tej działalności są zróżnicowane i wielopłaszczyznowe. Studenci mają możliwość podjęcia działalności w 110 studenckich kołach naukowych, są autorami i współautorami prac naukowych, referatów, publikacji w krajowych oraz międzynarodowych czasopismach naukowych, w tym tych ze znaczącym *impact factor*. Studenci są beneficjentami grantów przyznawanych przez Uczelnię oraz instytucje zewnętrzne. Uczelnia oferuje unikalny program WUM MD PhD, który pozwala najbardziej zaangażowanym naukowo studentom na podjęcie pracy nad przewodem doktorskim jeszcze w czasie studiów. Studenci mogą ubiegać się o dofinansowanie udziału w konferencjach naukowych, czy o środki w ramach stypendiów wyjazdowych ze środków Fundacji Rozwoju WUM (do 10 tysięcy złotych). Wsparcie dla studentów zainteresowanych rozwojem naukowym na ocenianym kierunku jest na bardzo wysokim poziomie, pozytywnie wyróżniając się na tle innych uczelni o podobnym profilu.

Studenci wybitni mogą liczyć na wsparcie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe. Finałiści i laureaci olimpiad przedmiotowych mogą ubiegać się o przyznanie stypendium już w czasie pierwszego roku studiów. Oferowany jest im również program Szkoła Orłów, który zakłada wsparcie mentorskie pracownika naukowego, stworzenie programu indywidualnego rozwoju oraz pracę nad własnym projektem naukowym. Studenci wyjeżdżający na konferencje naukowe mogą liczyć na refundację kosztów podróży oraz kosztów uczestnictwa. Studenci mają możliwość realizacji studiów w ramach indywidualnego programu oraz planu studiów. Aranżacja planu studiów w ramach indywidualnej organizacji wymaga od studentów szeregu działań związanych z pozyskiwaniem informacji w poszczególnych jednostkach na temat liczebności grup, możliwości realizacji zajęć w danym czasie, ponieważ powyższych informacji nie można uzyskać w Dziekanacie. Zaakceptowany indywidualny plan wymaga zmian w ciągu roku, co zdecydowanie utrudnia proces uczenia się.

W obrębie uczelni funkcjonuje szereg organizacji studenckich, których zadania i cele skupione są na pracy na rzecz społeczności akademickiej, poprzez udział w pracach ciał kolegialnych Wydziału i Uczelni, animację życia studenckiego, zrzeszanie studentów, organizowanie projektów edukacyjnych,

rozwój kompetencji miękkich oraz możliwość rozwoju zainteresowań innych niż naukowe. Do dyspozycji studentów pozostaje budynek przy ul. Oczuki 1A – Klub Medyka, w którym znajdują się siedziby organizacji studenckich, pomieszczenia do ich dyspozycji oraz sala, w której odbywają się wydarzenia kulturowe. Organizacje studenckie mogą liczyć na wsparcie merytoryczne i finansowe ze strony uczelni. Co roku na ich działalność przeznaczana jest pula środków pokrywająca koszty zaplanowanych działań.

Większość bazy lokalowej Uniwersytetu jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Osoby ze stwierdzonymi szczególnymi wymaganiami w zakresie dostosowania procesu kształcenia do swoich potrzeb mogą liczyć na wsparcie Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnością, asystentów osoby niepełnosprawnej oraz pomocy finansowej. Osoby z trudną sytuacją życiową lub podejmujące dodatkowe aktywności, np. pracę zarobkową mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów w postaci indywidualnego planu studiów. W czasie spotkania ze studentami wskazano na problemy organizacyjne związane z przydzielaniem indywidualnej organizacji studiów. Studenci mają problem z uzyskaniem informacji na temat możliwości udziału w poszczególnych zajęciach w danym czasie, co skutkuje koniecznością licznych zmian w czasie trwania roku akademickiego. Wiąże się to ze zwiększonym poziomem stresu i niepewności wśród studentów. W czasie spotkania ze studentami wskazano na problemy z kontrolą ilości osób w poszczególnych grupach – na listach uczestników widnieją osoby, które nie kontynuują kształcenia. Przekłada się to na nierówności w liczebności grup ćwiczeniowych/seminaryjnych lub koniecznością modyfikacji składu grup. Może to skutkować nierównościami w osiąganiu efektów uczenia się. Obecni na spotkaniu staroście lat wskazali, że weryfikują listy studentów, jednak w czasie zajęć nie są one następnie wykorzystywane.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Odbywa się to za pośrednictwem ankiet studenckich, uczelnianej skrzynki jakości, poprzez starostów grup/lat, Samorząd lub opiekunów lat do odpowiednich Prodziekanów, Dziekana czy Prorektora ds. Studenckich i kształcenia. Uczelnia zapewnia o anonimowości w czasie procedowania skargi/wniosku jednocześnie deklarując niepodjęmowanie działań w przypadku skarg anonimowych.

Działania przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także zasady reagowania na takie zdarzenia opisane są w procedurze wprowadzonej przez zarządzenie Nr 101/2008 Rektora WUM. Studentom jest znana treść dokumentu. W uczelni powoływany jest Ombudsman – Rzecznik Akademicki (na drodze zarządzenia Nr 286/2020 Rektora WUM), do zadań którego należy m.in. prowadzenie mediacji, kierując się zasadą bezstronności. W załącznikach do samooceny Uczelnia przedstawiła dokumenty świadczące o podejmowaniu interwencji w przypadku zgłoszenia wszelakich form dyskryminacji, naruszania bezpieczeństwa, czy wielokrotnych negatywnych ocen nauczycieli akademickich. Studenci w czasie spotkania z zespołem oceniającym zgłosili, że podejmowane działania ze strony uczelni czasami są nieskuteczne lub następują ze znacznym opóźnieniem. W uczelni funkcjonuje Komisja Antymobbingowa, a kadra kierownicza uczestniczy w szkoleniach antymobbingowych. Studenci pierwszego roku zobowiązani są do zaliczenia obowiązkowego czterogodzinnego kursu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który w roku akademickim 2020/2021 został rozszerzony o treści związane z COVID-19.

Studenci zostali przygotowani do prawidłowego wykorzystywania platform stosowanych w procesie kształcenia z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Uczelnia stosuje różne metody motywowania studentów do osiągania dobrych i bardzo dobrych wyników w nauce. Należą do tego: stypendium Rektora (uwzględniając osiągnięcia naukowe, sportowe

oraz artystyczne), Nagrody Rektora za przygotowanie lub udział w przygotowaniu wybitnych prac naukowych, Złota Odznaka STN. Dla najlepszych absolwentów przewidziany jest Złoty Laur Absolwenta.

Obsługą studiów na kierunku lekarskim zajmuje się dziekanat Wydziału Lekarskiego WUM. Dla każdego roku oddelegowany jest jeden pracownik. Godziny przyjmowania stron są znane studentom, dane kontaktowe do wszystkich pracowników są podane na stronie internetowej Wydziału. W trakcie wizytacji wskazano na bardzo niską jakość obsługi interesariuszy. Studenci negatywnie ocenili czas, w jakim są rozpatrywane ich wnioski lub podania, negatywnie wypowiadali się na temat łatwości w nawiązaniu kontaktu z pracownikiem dziekanatu, co w czasie pandemii dodatkowo utrudnia funkcjonowanie studentów. Na podstawie dokonanej oceny zaleca się podjęcie działań poprawiających jakość obsługi interesariuszy, dostosowując liczbę pracowników dziekanatu do liczby studentów na poszczególnych latach. Zalecenie obejmuje również podjęcie działań mających na celu sprawniejszą weryfikację przebiegu studiów poszczególnych studentów oraz intensyfikację działań pozwalających na zapewnienie ciągłości procesu uczenia się.

Samorząd Studencki angażuje się w życie Uczelni poprzez aktywny udział w gremiach uczelnianych oraz animację życia studenckiego. Przedstawiciele Samorządu Studentów pozostają w stałym kontakcie z władzami Wydziału na bieżąco reagując na zaistniałe nieprawidłowości lub sytuacje problemowe – szczególnie w czasie trwania pandemii COVID-19. Reprezentanci Samorządu finalnie ocenili pozytywnie współpracę z Uczelnią, jednocześnie wskazując na sytuacje problemowe, które są rozwiązywane jak najszybciej to możliwe. Działania Samorządu oraz innych funkcjonujących w obrębie Uczelni organizacji są dofinansowywane przez Uczelnię. Wśród wydziałowej Rady Samorządu Studentów są osoby z ocenianego kierunku. Uczelnia zwraca się z prośbą o opinię na temat zmian w programie studiów, jednak nie przedstawiła stosownych dokumentów potwierdzających taką współpracę.

Studenci zaangażowani są w pracę poszczególnych zespołów, których działania skupiają się na zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Studenci mają możliwość zgłaszania zastrzeżeń do odpowiednich organów, których zadaniem jest prowadzenie ewaluacji wsparcia w procesie uczenia się i wdrażanie ewentualnych działań naprawczych. W raporcie samooceny Uczelnia wskazała szereg działań naprawczych, które zostały wdrożone lub zaplanowane na podstawie przeprowadzonej wieloaspektowej ewaluacji form wsparcia w procesie uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wielopłaszczyznowe i dostosowywane do potrzeb różnych grup studentów. Zagwarantowana jest studentom pomoc finansowa w postaci stypendium Rektora oraz świadczeń socjalnych, o które ubiegać się mogą wszyscy zainteresowani studenci. Ci chcący rozwijać swoje zainteresowania naukowe i zawodowe zagranicą mogą liczyć także na wsparcie finansowe ze strony Fundacji Rozwoju WUM. Uczelnia prowadzi działania informacyjne w zakresie przeciwdziałania sytuacjom konfliktowym, mobbingowi i innym nadużyciom, a studenci są zaznajomieni z procedurami na te okoliczności. Ponadprzeciętne możliwości rozwoju naukowego studentów gwarantowane są poprzez stwarzanie warunków do angażowania się w działalność kół naukowych, występowania na konferencjach naukowych krajowych oraz międzynarodowych, zachęcanie i wspieranie w tworzeniu i publikowaniu prac naukowych. Szereg programów

dedykowanych najlepszym studentom pozwala na przyspieszenie ich kariery naukowej. Samorząd uzyskuje ciągłe wsparcie merytoryczne, logistyczne i finansowe, organizując na Wydziale Lekarskim animację życia kulturowego i społecznego. Reprezentanci studentów zasiadają w organach zajmujących się monitorowaniem i poprawą jakości kształcenia. Na kierunku prowadzony jest przegląd form wsparcia w procesie uczenia się. Zauważa się nieprawidłowości z zakresie funkcjonowania kadry wspierającej proces uczenia się. Kilkukrotnie wskazano również na niedostateczne wsparcie w kwestiach organizacyjnych, co nie pozwala na prawidłowy przebieg studiów i powoduje, że wsparcie w procesie uczenia się nie jest stałe i w pełni dostosowane do potrzeb studentów kierunku lekarskiego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Liczne projekty wspierające najlepszych studentów, w tym tych zainteresowanych działalnością naukową, np. "WUM MD PhD".

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań poprawiających jakość obsługi interesariuszy, dostosowując liczbę pracowników dziekanatu i innej kadry wspierającej proces uczenia się do liczby studentów na poszczególnych latach.
2. Zaleca się podjęcie działań mających na celu sprawniejszą weryfikację przebiegu studiów poszczególnych studentów przez kadrę administracyjną Wydziału, poprzez określenie zasad promocji na kolejne lata studiów oraz intensyfikację działań pozwalających na zapewnienie ciągłości procesu uczenia się oraz jasne określenie składów grup studenckich, szczególnie w przypadku studentów realizujących kształcenie w ramach indywidualnej organizacji studiów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wydział Lekarski WUM zapewnia pełny dostęp do informacji dotyczących kierunku lekarskiego. Na stronach internetowych znajdują się pełne informacje lekarskiego. Informacje są przejrzyste ułożone w zakładkach: wydział, studenci, kandydaci i English Division. W ramach zakładki „wydział” można znaleźć pełne informacje dotyczące władz wydziału, jakości kształcenia i linki do stron internetowych jednostek wydziału. Strony internetowe poszczególnych jednostek są różnej jakości ale w większości są dobrze zredagowane i zawierają również niezbędne informacje dla studentów. W zakładce „studenci” znajdują się informacje dotyczące programu studiów i planu zajęć, praktyk wakacyjnych, samorządu studenckiego. Dla kandydatów przygotowano informacje warunkach rekrutacji, warunków studiowania, oferowanej pomocy materialnej. Studenci w prosty sposób mogą znaleźć ważne komunikaty a także znaleźć informacje o działających kołach naukowych. Na stronach internetowych znajdują się informacje o zasadach bezpieczeństwa podczas pandemii.

W WUM wykorzystywany jest intranet, tradycyjne formy przekazu informacji (ogłoszenia) a także komunikacja poprzez media społecznościowych. Każdy student posiada stały dostęp do wirtualnego indeksu.

Strona internetowa wydziału lekarskiego podlega corocznemu audytowi wewnętrznemu przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dokumenty związane z jakością kształcenia znajdują się na

platformie Q, natomiast dokumenty związane z platformą e-learningową są zamieszczone na stronie (w trakcie uzupełniania).

Wyniki tych ocen, prowadzonych cyklicznie, są dostępne w *Raportach oceny jakości kształcenia* i wykorzystywane do poprawy jakości oferowanych informacji. Taka forma w opinii studentów, ale też w ocenie ZO PKA, jest efektywna i wystarczająca.

Strona internetowa wydziału lekarskiego podlega corocznemu audytowi wewnętrznemu przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dokumenty związane z jakością kształcenia znajdują się na platformie Q, natomiast dokumenty związane z platformą e-learningową są zamieszczone na stronie (w trakcie uzupełniania).

Wyniki tych ocen, prowadzonych cyklicznie, są dostępne w *Raportach oceny jakości kształcenia* i wykorzystywane do poprawy jakości oferowanych informacji. Taka forma w opinii studentów, ale też w ocenie ZO PKA, jest efektywna i wystarczająca.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Osobą odpowiedzialną za Wydziałowy System Zarządzania jakością Kształcenia jest Dziekan Wydziału Lekarskiego. Uchwałą Rady Wydziału powoływany jest wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia który podlega Dziekanowi i pełni funkcję doradczą i rekomendacyjną. Zadania WZJK opisane są w Regulaminie WSZJK, należy do nich m.in. opracowywanie i przedstawianie Dziekanowi rekomendacji celów i działań wydziału w zakresie jakości kształcenia, monitorowanie jakości kształcenia na poziomie wydziału, analiza i ocena efektów kształcenia i jakości procesu kształcenia na poziomie wydziału, nadzór nad wdrażaniem działań doskonalących itd.

Na Wydziale Lekarskim WUM działają również Rady Programowe (Rada Programowa przedmiotów przedklinicznych, Rada Programowa przedmiotów klinicznych zabiegowych, Rada Programowa przedmiotów klinicznych niezabiegowych dla dzieci, Rada Programowa przedmiotów niezabiegowych dla dorosłych) powoływane przez Dziekana, których zakres obowiązków jest określony w Regulaminie Rad Programowych.

Na Wydziale funkcjonują również powoływane przez Dziekana Rady Pedagogiczne, których zadania to m.in. organizacja i monitorowanie przebiegu kształcenia, analiza postępów w nauce, analiza metod dydaktycznych, planów zajęć itp.

Biorąc pod uwagę powyższe należy przyjąć, że wyznaczone zostały osoby i zespoły sprawujące nadzór nad jakością kształcenia na ocenianym kierunku, których zakres odpowiedzialności i kompetencje są sprecyzowane.

Program studiów podlega systematycznej ocenie zgodnie z Procedurą opracowywania i okresowego przeglądu programów kształcenia. Zmiany w programie studiów wprowadzane są za pomocą mechanizmów wielopoziomowych. Biorą w nich udział kierownicy przedmiotów, kierownicy jednostek dydaktycznych, Rady Programowe, Samorząd Studentów i in. Corocznie program studiów (wraz z dokonanymi ewentualnymi zmianami) opiniowany jest przez Radę Wydziału i zgłaszany do zatwierdzenia przez Senat Uczelni. Modyfikacje programu dokonywane są zatem w oparciu o formalnie przyjęte procedury.

Rekrutacja na studia odbywa się w oparciu o zapisy obowiązującej Uchwały Rekrutacyjnej, powstałej zgodnie z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Obowiązująca Uchwała Rekrutacyjna to Uchwała Senatu WUM nr 41/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu prowadzenia rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2021/2022 w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Przyjęcie na studia odbywa się zatem w oparciu o formalnie przyjęte kryteria.

Na Wydziale Lekarskim WUM prowadzona jest systematyczna ocena wszystkich elementów składających się na program studiów, w tym efektów uczenia się, stopnia ich osiągnięcia i metod ich weryfikacji, treści programowych, metod kształcenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, przebiegu praktyk zawodowych. Ocena dokonywana jest na poziomie Rady Pedagogicznej, Rad Programowych, przy udziale studentów i Samorządu Studenckiego oraz przedstawicieli Wewnętrznego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (WZJK). Monitorowane są także losy zawodowe absolwentów (odpowiednie ankiety).

Coroczna analiza wyników kształcenia, również pod kątem osiągnięcia założonych efektów oraz adekwatności określonych w programie zasad oceniania studentów, dokonywana jest na posiedzeniach Rad Pedagogicznych przy udziale Starostów roku oraz Opiekunów roku w oparciu o wyniki uzyskane w sesji egzaminacyjnej.

Ewaluacja, monitorowanie i ocena przebiegu zajęć dydaktycznych, w tym praktyk, prowadzona jest na podstawie wyników badań ankietowych studentów, absolwentów i pracodawców, wyników hospitacji zajęć dydaktycznych, a także brane są pod uwagę opinie wszystkich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych współuczestniczących w ocenie programu kształcenia. Można zatem uznać, że systematyczna ocena programu studiów dokonywana jest w oparciu o właściwie przyjęte i miarodajne źródła informacji (mierniki).

W procesie opracowywania i okresowego przeglądu programów kształcenia uwzględniana jest opinia interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicy i studenci w ramach wydziałowych struktur SZJK, jak i interesariuszy zewnętrznych. Pracodawcy zgłaszają uwagi do programów za pośrednictwem

swoich przedstawicieli w Radach Programowych Wydziału, w wydziałowym zespole ds. jakości kształcenia, Uczelnianej Radzie Pracodawców, a także za pomocą ankiety badania opinii pracodawców. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do jego doskonalenia. Pamiętać należy, że oceniany kierunek jest objęty standardem, a więc zakres zmian programowych jest znacznie ograniczony. Na podstawie analizy informacji uzyskanych za pomocą ankiet zmodyfikowano np. Kartę praktyk, wprowadzając do niej dodatkowo ocenę kompetencji i profesjonalizmu. Uwzględniając wyniki studenckiej ankiety oceny warunków studiowania np. uruchomiono Studencką Strefę relaksu, czy zmodyfikowano plan zajęć, by dopasować go do potrzeb studentów. Uwzględniając propozycje zgłaszane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Uczelnia przystąpiła do realizacji programów finansowanych ze środków pozauczelnianych, mających na celu unowocześnienie oferty dydaktycznej oraz modyfikację programu studiów, np. programu „Time 2 MUW doskonałość dydaktyczna szansą rozwoju Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego”. W raporcie samooceny wymieniono działania naprawcze zgodnie z zaleceniami wydanymi przez ZO PKA podczas poprzedniej wizytacji. Zatem wyniki oceny zewnętrznej brane są pod uwagę w działaniach doskonalących jakość kształcenia na ocenianym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni (oraz na wizytowanym kierunku) wprowadzono odpowiednie procedury i struktury monitorujące jakość kształcenia, w tym program studiów. Wyznaczone zostały osoby/zespoły biorące udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia, określono ich zakres odpowiedzialności oraz kompetencje. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte procedury. Program studiów podlega systematycznej ocenie dokonywanej przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych z wykorzystaniem odpowiednio dobranych narzędzi. Wyniki oceny zewnętrznej jakości kształcenia wykorzystywane są do doskonalenia programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenia zostały sformułowane w Uchwale nr 112/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 marca 2018 roku. Informację o podjętych działaniach przedstawiono w odniesieniu do poszczególnych kryteriów oceny.

Kryterium 2 – Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Zalecenia:

1. Wskazane jest określenie metod weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych.
2. Wskazane jest przedstawienie sylwetki kandydata na studia na kierunku lekarskim, aby rozwiązać wątpliwości związane z brakiem równych mechanizmów doboru przedmiotów uwzględnianych w procesie rekrutacji.
3. Uwzględnienie dla studentów przejrzystych zasad i terminów przeprowadzania egzaminów i zaliczeń.
4. Wydłużenie czasu, który student ma na zapoznanie z pracą egzaminacyjną, umożliwienie studentom dyskusji dotyczącej pracy egzaminacyjnej i zaliczeniowej.
5. Zapoznanie opiekunów praktyk ze strony ośrodków przyjmujących z zakładanymi efektami kształcenia dla danej praktyki.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Ad. 1. W sylabusach przedmiotów określono w sposób bardziej szczegółowy metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Najczęściej jest to obserwacja oraz standaryzowany kwestionariusz (np. Lucas – zajęcia na pediatrii). Stworzono „Bank Dobrych Praktyk Dydaktycznych – sposoby weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych” i zamieszczono go na stronie internetowej Wydziału w celu ich popularyzacji.

Ad.2. Aktualnie obowiązująca procedura rekrutacji niweluje ryzyko nierównego mechanizmu doboru przedmiotów uwzględnianych w procesie rekrutacji. Sylwetkę Kandydata zamieszczono na stronie internetowej Wydziału.

Ad 3. Obowiązujące w uczelni procedury zapewniają transparentność zasad przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, co potwierdzają opinie studentów wyrażone w ankiecie studenckiej. Egzaminy odbywają się zgodnie z ich regulaminem, odrębnym dla egzaminu ustnego, pisemnego, testowego, praktycznego odbywającego się poza siedzibą Uczelni. Sylabusy przedmiotów z zawartymi opisami treści i metod kształcenia oraz zasad są dostępne przed rozpoczęciem zajęć, a formę i zakres wiedzy na egzaminach studenci mają podane co najmniej 3 miesiące przed terminem egzaminu, co wynika z zapisów w Regulaminie Studiów.

Ad 4. Student ma możliwość i nieograniczony czas na zapoznanie się z pracą egzaminacyjną, ograniczenie czasowe dotyczy jedynie zgłaszania uwag, które potencjalnie skutkowałyby np. wycofaniem pytania, co może z kolei skutkować zmianą skali ocen – z tego powodu ograniczony jest czas zgłaszania uwag do treści pytań egzaminacyjnych. Studenci mają możliwość dyskusji na temat prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych – na dyżurach dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli.

Ad 5. Osoby opiekujące się studentami w czasie praktyk wakacyjnych nazywane są Koordynatorami Praktyk, Opiekun Praktyk to delegowany przez Dziekana nauczyciel akademicki WUM. Koordynatorzy Praktyk są zapoznawani z zakładanymi efektami uczenia się w czasie praktyk, efekty te są wskazane w Karcie Praktyk, którą posiada każdy student odbywający praktyki oraz w sylabusie praktyk. Koordynator Praktyk poświadczają nabycie wymaganych umiejętności praktycznych oraz posiadanie kompetencji społecznych, wskazanych w Karcie Praktyk.

Kryterium 3 - Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia

Zalecenia:

1. Uzupełnienie i ujednolicenie dokumentów udostępnianych na stronach internetowych Uczelni i Wydziału.

2. Zwiększenie realnej współpracy z pracodawcami.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Ad.1. Dokumenty udostępniane na stronach internetowych Uczelni i Wydziału zostały ujednolicone i są regularnie i na bieżąco aktualizowane. Wszystkie informacje zapewniające publiczny dostęp do wiedzy o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach zawarte są na stronie internetowej Wydziału. Strona Wydziału jest aktualizowana i wzbogacana przez pracowników dziekanatu (kierownik dziekanatu oraz zastępca kierownika dziekanatu), władze dziekańskie, a interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni mogą nadsyłać uwagi i propozycje zmian i informacji na adres: lekarski.wum.edu.pl. Raz w roku strona internetowa Wydziału podlega audytowi wewnętrznemu realizowanemu przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Wnioski i rekomendacje z audytu są przekazywane władzom Wydziału, które na ich podstawie modernizują i aktualizują dane na niej zawarte. W ocenie publicznego dostępu do informacji biorą udział interesariusze wewnątrzni (nauczyciele, studenci, doktoranci, pracownicy administracji) oraz zewnątrzni (przedstawiciele pracodawców). Na stronie internetowej WL WUM wydzielone są zakładki dedykowane studentom (zawiera m.in. informacje takie jak: regulamin studiów, program studiów, plan zajęć, przewodniki dydaktyczne, praktyki wakacyjne, wykaz zajęć fakultatywnych, informacje o zadaniach i osobach pełniących funkcje opiekuna roku, koordynatorach przedmiotów, opłatach, wykaz dokumentów do pobrania), kandydatom (zawiera m.in. informacje takie jak: rekrutacja, nostryfikacje, zasady przeniesienia z innych uczelni), pracownikom. Strona wydziału dostarcza informacji o władzach wydziału, włączając terminy dyżurów, zawiera wykaz jednostek z linkami do ich stron, informacje o regulaminach: Rad Wydziału, Rad Pedagogicznych, Rad Programowych, Rady Wydziału), informacje o składzie Rad Programowych, składzie Rady Wydziału. Strona Wydziału zawiera też zakładkę Jakość Kształcenia zawierającą m.in.: regulamin i skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Strategię Kształcenia WL, Politykę Jakości Kształcenia, Misję WL WUM, Roczny Raport Jakości Kształcenia, przygotowywany przez WZJK (zawierający m.in. informacje o weryfikacji efektów uczenia się, wyniki uzyskiwane przez studentów i absolwentów, ich osiągnięcia), Bank Dobrych Praktyk Dydaktycznych, informacje o możliwych ścieżkach zgłaszania uwag nt. jakości kształcenia w Wydziale. Na 3 stronie Wydziału zamieszczane są ważne komunikaty dla studentów z podziałem na lata studiów (np. zasady organizacji zajęć w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego, komunikaty Rektora WUM, terminy posiedzeń Rad Pedagogicznych). W 2020 roku została zmieniona strona WL dedykowana studentom ED, dokonano audytu wewnętrznego treści zamieszczanych na stronie dedykowanej dla studentów polskojęzycznych identyfikując obszary wymagające poprawy (np. część dotycząca praktyk, rekomendowane zmiany (np. zamieszczenie regulaminu praktyk, zaktualizowane Karty Praktyk) - zostały wprowadzone). Strona Wydziału jest połączona ze stroną Uczelni, która uległa w ostatnich miesiącach rekonstrukcji i modernizacji, stworzono intranet dla interesariuszy wewnętrznych. Ze względu na fakt, iż w najbliższej przyszłości mają zostać ujednolicone formaty stron wszystkich wydziałów, nie dokonywano w ostatnim czasie poważnych zmian w zakresie układu i formatowania strony Wydziału. Władze rektorskie zebrały od poszczególnych wydziałów rekomendacje dotyczące treści, które powinny być umieszczone na stronie i planowane są spotkania uzgodnieniowe. Pierwsze z takich spotkań już się odbyło. Po ujednoliceniu stron wydziałowych i strony Uczelni osiągnięta zostanie pełna zgodność zarówno co do formy jak i prezentowanych treści.

Ad 2. Działania podjęte w ramach zwiększania realnej współpracy z pracodawcami przedstawiono poniżej (opis do zaleceń odnośnie kryterium 5). Obecnie realizowany jest także projekt z Okręgową Izbą Lekarską (OIL) w ramach zajęć ze zdrowia publicznego, w ramach którego zostanie zrealizowany efekt uczenia się dotyczący zasad działania samorządu lekarskiego (jednym z elementów treści programowych będzie film z wypowiedziami przedstawicieli OIL na temat m.in. rzecznika odpowiedzialności zawodowej, roli i zasad działania samorządu lekarskiego, itp.).

Kryterium 4 – kadra prowadząca proces kształcenia

Zalecenia:

Określenie zasad i kryteriów wyboru osoby odpowiedzialnej za praktyczne kształcenie studenta w umowach dotyczących wakacyjnych praktyk studenckich.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Oceny kompetencji osoby odpowiedzialnej za praktyki zawodowe studenta w miejscu ich odbywania (jest to Koordynator Praktyk) dokonuje Opiekun Praktyk (pracownik WUM) na podstawie kwestionariusza wypełnianego przez koordynatora (informacje dotyczą m.in. posiadanych specjalizacji, stażu pracy. Wymagane kompetencje Koordynatora Praktyk wskazane są w Regulaminie Praktyk opracowanym przez Wydział.

Kryterium 5 - Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Zalecenia:

1. Wprowadzenie cyklicznych spotkań Władz Wydziału z radą Pracodawców w celu współpracy w procesie kształcenia.
2. Pogłębienie współpracy z istniejącą Radą Pracodawców poprzez zaangażowanie jej członków w procesy tworzenia i realizacji koncepcji kształcenia, szczególnie w zakresie stale zmieniających się potrzeb rynku pracy

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Ad. 1. Cykliczne spotkania z pracodawcami odbywają się w czasie regularnie odbywanych i protokołowanych posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ponadto, przedstawiciele pracodawców mogą być zapraszani na posiedzenia Rad Programowych.

Ad. 2. Interesariusze zewnętrznymi w sposób czynny biorą udział w tworzeniu i realizacji koncepcji kształcenia na WL, a także realizacji Strategii Rozwoju oraz Polityki Jakości Kształcenia, głównie poprzez członkostwo w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Powtarzające się postulaty pracodawców odnośnie programu i treści kształcenia to m.in.: - konieczność upracticzniania studiów, co skutkowało zmianami w programie studiów i zwiększaniem liczby ćwiczeń (np. z psychologii medycznej, podstaw diagnostyki laboratoryjnej), a także wprowadzaniem odniesień do codziennej praktyki lekarskiej w czasie seminariów i wykładów, również podczas zajęć przedklinicznych teoretycznych (np. scenariusze kliniczne zostały implementowane do nauczania farmakologii na IV roku, fizjologii na II roku, higieny i epidemiologii na II roku); rozszerzono też ofertę zajęć fakultatywnych o zajęcia typowo praktyczne „Dermatoskopia i dermatochirurgia”, „Podstawy diagnostyki nieinwazyjnej układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem EKG i echokardiografii”; - konieczność podnoszenia kompetencji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji (trudności w komunikacji z pacjentami oraz

niewystarczająca umiejętność pracy w zespole zauważana była przez pracodawców zwłaszcza podczas praktyk wakacyjnych). W związku z powyższym do programu studiów wprowadzono przedmiot „Komunikacja medyczna” (II i III rok studiów), realizowany w formie wykładów i ćwiczeń; dodatkowo został zorganizowany dla studentów przez Biuro Karier certyfikowany kurs „Komunikacja w pigułce” oraz warsztaty „Budowanie relacji z pacjentem a typy osobowości”; a dodatkowo poszerzono ofertę zajęć fakultatywnych o zajęcia: „Grupa Balinta – kształtowanie kontaktu terapeutycznego”, „Komunikacja i zrozumienie pacjentów”, „Narracja i doświadczenie metodą doskonalenia komunikacji z pacjentem”; - konieczność aktualizacji wiedzy z zakresu prawa medycznego, z tego powodu dokonano zmian programowych i wprowadzono nauczanie przedmiotu „Prawo medyczne i medycyna sądowa” (V rok studiów); - konieczność biegłej znajomości języka obcego, w związku z czym zaproponowano zajęcia fakultatywne: „Język angielski w praktyce klinicznej”, „Język francuski w praktyce klinicznej”, „Język niemiecki w praktyce klinicznej”; - konieczność poszerzenia wiedzy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, skutkiem czego było przygotowanie zajęć fakultatywnych „Wakcynologia praktyczna”, „Edukacja zdrowotna pacjenta”, „Diety odchudzające – prawdy i mity”. Pracodawcy zwrócili m.in. uwagę na niewystarczającą umiejętność prowadzenia przez studentów dokumentacji medycznej (co zauważalne było głównie podczas praktyk wakacyjnych), w związku z czym Wydział Lekarski WUM nawiązał współpracę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, mającą na celu propagowanie wśród przyszłych lekarzy wiedzy o elektronicznych zwolnieniach (e-ZLA). ZUS przygotował specjalny e-learningowy program edukacyjny dla studentów dotyczący e-ZLA i związanej z tym obsługi PUE ZUS. Ponadto, pracodawcy zasugerowali szersze wprowadzenie do nauczania tematów związanych z nowymi technologiami i telemedycyną, w związku z czym studentom zaoferowano udział w zajęciach fakultatywnych „Innowacje i nowe technologie w ochronie zdrowia”, „Medycyna przyszłości”, „Od fizjologii do nowoczesnych technologii”, „Współpraca z biznesem i komercjalizacja wyników badań”. Na skutek zgłaszanych przez pracodawców uwag i postulatów dotyczących zwiększenia wiedzy i umiejętności studentów w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych (w tym zgłaszane przez pracodawców problemy z przestrzeganiem procedur sanitarnohigienicznych podczas praktyk wakacyjnych), wdrożono następujące działania i implementowano rozwiązania, unikatowe w skali kraju:

- zorganizowano zajęcia fakultatywne „Bezpieczeństwo pacjenta”, wspólnie z Polskim Towarzystwem Medycyny Ubezpieczeniowej, którego treści programowe są zgodne z zaleceniami WHO, podkreślić należy, że zajęcia te prowadzone z wykorzystaniem nowoczesnej platformy e-learningowej WUM, cieszą się popularnością i corocznie certyfikat uzyskuje około 600 studentów;
- zorganizowano zajęcia fakultatywne „Czyste leczenie, bezpieczne leczenie”, wychodząc naprzeciw zaleceniom Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstwa Zdrowia w zakresie konieczności szerszego niż dotąd implementowania do programów studiów treści związanych z zakażeniami szpitalnymi, corocznie kurs ten kończy około 600 studentów kierunku lekarskiego. Należy dodać, że od 2019/2020 roku do programu studiów został wprowadzony przedmiot geriatra, również jako odpowiedź na uwagi i zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców (konieczność zapewniania opieki zdrowotnej nad starzejącym się społeczeństwem).

Kryterium 6 - Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Zalecenia:

Wprowadzenie do programu studiów zajęć w języku obcym, które pozwolą studentom utrwalić specjalistyczne słownictwo.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Obowiązkowy lektorat języka obcego na Wydziale Lekarskim trwa 4 semestry i obejmuje 120 godzin kontaktowych. Przygotowuje on studentów do posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ wg ESOKJ w zakresie medycyny z rozróżnieniem języka tekstów specjalistycznych i komunikacji w środowisku zawodowym oraz języka w komunikacji z pacjentem, a także do korzystania z literatury specjalistycznej w języku obcym oraz przygotowywania i wygłaszania prezentacji w języku obcym. Po dwóch latach lektoratu studenci znają i rozumieją znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; potrafią krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne w języku obcym i wyciągać wnioski. Wprowadzono także fakultatywne zajęcia z języka obcego nowożytnego dla studentów WL w wymiarze 30 godzin (1 semestr) są bezpłatne i kończą się zaliczeniem bez oceny oraz przyznaniem dodatkowych 2 punktów ECTS. Nauczanie języka odbywa się na poziomie od B1 do C2 (od średniozaawansowanego do zaawansowanego) i przeznaczone jest dla studentów II– V roku. W czasie zajęć studenci uczą się komunikacji z pacjentem i personelem medycznym. Opanowują słownictwo i zwroty związane z zebraniem wywiadu i badaniami, opisują przypadki i ćwiczą czytanie autentycznych tekstów medycznych, a także uczą się przygotowania prezentacji multimedialnej. W bieżącym roku akademickim struktura nauczania języków obcych na WL wygląda następująco: I rok nauczanych jest 697 studentów, w tym: 687 jęz. angielskiego, 3 języka francuskiego, 697 jęz. łacińskiego (dodatkowo 15 osób wyrównywanie różnic programowych), 5 osób języka niemieckiego, 12 osób polskiego jako języka obcego i 2 osoby języka rosyjskiego. Nauczanie języka obcego prowadzone jest dla 602 studentów II roku: jęz. angielski 584 studentów, jęz. francuski - 7 studentów, jęz. niemiecki 10 studentów, jęz. rosyjski – 1 student. Zajęcia językowe fakultatywne: język niemiecki w praktyce klinicznej - osób, 25, język angielski w praktyce klinicznej – 26 osób, język migowy I stopnia - 18 osób. Nauczanie języków dla studiujących w języku angielskim: studenci I roku: 116 osób realizuje lektorat z języka polskiego, 116 osób realizuje lektorat z języka łacińskiego, studenci II roku: 156 osób realizuje lektorat z języka polskiego, studenci II roku: 84 osób realizuje lektora z języka polskiego, 8 – kultura żywego słowa.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

Zalecenia:

Usprawnienie informacji pomiędzy Biurem Karier a studentami.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Sposoby komunikacji Biura Karier ze studentami i absolwentami: serwis internetowy biura, fanpage na Facebook, Careerletter wysyłany z reguły co tydzień do subskrybentów, kontakty ze starostami/organizacjami studenckimi. Sposoby komunikacji Biura Karier ze studentami są promowane m.in. podczas spotkań, ostatnie zorganizowane spotkanie dedykowane dla kierunku lekarskiego: „Poznaj swoją specjalizację” – _spotkanie zorganizowane przez Biuro Karier we współpracy z IFMSA Poland – Oddział Warszawa (19.02.20). W trakcie spotkania poruszone zostały takie kwestie jak: rynek pracy dla lekarzy z perspektywy doradcy kariery, wybór specjalizacji dopasowany do osobowości i potrzeb osoby, ćwiczenia coachingowe wspierające w odkrywaniu głębokiej motywacji. Spotkanie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem studentów kierunku lekarskiego. „WUM...i co dalej?” –

_nowy cykl spotkań (obecnie w wersji on-line) współorganizowany ze Studenckim Towarzystwem Naukowym WUM. W ramach tych spotkań doradcy Biura Karier będą przybliżać istotne aspekty - planowania kariery i wyboru swojej ścieżki zawodowej. Kolejne spotkanie poświęcono zarządzaniu informacjami w sytuacji poszukiwania/zmiany pracy (CB i profile w mediach społecznościowych).

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Prof. dr hab. Wojciech Mielicki

